T.C
Marmara Üniversitesi
Eğitim Bilimleri Enstitüsü
Spor Eğitimi Anabilim Dalı
Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bilim Dalı

6. SINIF VOLEYBOL DERSİNİN ETKİLEŞİMLİ VİDEO VE SPOR EĞİTİMİ MODELİ İLE ÖĞRETİMİNİN ÖĞRENCİNİN ERİŞİ VE TUTUMUNA ETKİSİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Songül ERDEM
(Yüksek Lisans Tezi)

İstanbul – 2019

T.C
Marmara Üniversitesi
Eğitim Bilimleri Enstitüsü
Spor Eğitimi Anabilim Dalı
Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bilim Dalı

6. SINIF VOLEYBOL DERSİNİN ETKİLEŞİMLİ VİDEO VE SPOR EĞİTİMİ MODELİ İLE ÖĞRETİMİNİN ÖĞRENCİNİN ERİŞİ VE TUTUMUNA ETKİSİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Songül ERDEM
(Yüksek Lisans Tezi)

Danışman
Doç. Dr. A. Oya ERKUT

İstanbul – 2019

Tüm kullanım hakları
M.Ü. Eğitim Bilimleri Enstitüsü'ne aittir.
© 2019

ONAY

Songül ERDEM SÜREN tarafından hazırlanan 6. Sınıf Voleybol Dersinin Etkileşimli Video ve Spor Eğitimi Modeli ile Öğretiminin Öğrencinin Erişi ve Tutumuna Etkisinin Değerlendirilmesi konulu bu çalışma, 24.06.2019 tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda jüri tarafından başarılı bulunmuş ve yüksek lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Adı Soyadı Songül ERDEM SÜREN **İmza**

Tez Danışmanı Doç. Dr. A. Oya ERKUT

Jüri Üyesi Doç. Dr. Sinan BOZKURT

Jüri Üyesi Dr. Öğretim Üyesi Nalan SUNA

ÖZGEÇMİŞ

2000 Ömer Asım Aksoy İlköğretim Okulu.

2008 Mersin Güzel Sanatlar ve Spor Lisesi.

2012-2016 Marmara Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu- Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümü.

2016 Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Anabilim Dalı'nda yüksek lisans eğitimine başlama.

İLETİŞİM BİLGİLERİ

Çalıştığı Kurum: Enka Spor Kulübü

E posta: erdemsongul27@hotmail.com

Tel: 05051286885

ÖNSÖZ

Bu tez çalışmasında; başta tezimin konusunun seçimimde, hazırlanmasında ve çalışmaları boyunca yardımlarını benden esirgemeyen; engin bilgi ve deneyimlerinden faydalanmamı sağlayan; samimi görüş, değerli öneri ve yorumlarıyla bana yol gösteren danışmanım, Sayın Doç. Dr. Ayşe Oya ERKUT'a;

Yüksek lisans sürecinde akademik bilgilerini benden esirgemeyen hocam, Sayın Doç. Dr. Sinan BOZKURT'a;

araştırmaya gönüllü olarak katılan sevgili Capitol Ortaokulu öğrencilerine; bana araştırma olanağı tanıyan, her türlü yardımları ile destek olan okul yöneticilerine ve öğretmenlerine;

ayrıca, araştırma sürecinde beni varlıkları ile motive eden, hep yanımda olan, bana sevgi ve her türlü desteği sağlayan kıymetli annem Aytül ERDEM'e ve babam Sabri ERDEM'e; hayatımın her evresinde olduğu gibi, bu süreçte de benden desteklerini esirgemeyen canım ablalarım ve kardeşim Yusuf Baran ERDEM'e; beni bu yolda yalnız bırakmayarak, sağladığı her türlü destek ve gösterdiği sonsuz anlayış için sevgili eşim Yunus SÜREN'e

teşekkürlerimi sunmayı bir borç bilirim.

Songül ERDEM

ÖZET

Bu çalışmanın amacı; orta okul 6. sınıf Beden Eğitimi ve Spor dersinde kapsamında bulunan Voleybol ünitesinin Yapılandırmacı yaklaşımı temel alan 'Etkileşimli Video Öğretim Yöntemi' ve 'Spor Eğitimi Modeli' ile öğretilmesinin öğrencinin erişi ve tutumu üzerine etkisini araştırmaktır. Araştırma, gerçek deneme modellerinden ön- test ve son-test kontrol gruplu model kullanılarak desenlenmiştir. 2018-2019 eğitim-öğretim yılında İstanbul'da bulunan Capitol Ortaokulu'nda öğrenim gören 6. sınıf öğrencilerinden oluşan 2 farklı sınıfta uygulanan araştırmada, deney grubundan 30, kontrol grubundan da 30 öğrenci olmak üzere toplam 60 öğrenci yer almıştır. Voleybol ünitesi, deney grubu öğrencilerine Yapılandırmacı yaklaşımı temel alan Etkileşimli Video Öğretim Yöntemi ile verilirken, kontrol grubunda da Spor Eğitimi Modeli ile işlenmiştir. Çalışmanın başında ve sonunda, deney ve kontrol gruplarındaki öğrencilerin bilişsel alan becerilerini ölçmek için araştırmacı tarafından geliştirilen 'Voleybol Bilişsel Alan Testi', duyuşsal alan becerilerini tespit etmek için Altay ve Demirhan (2001) tarafından geliştirilen 'Beden Eğitimi ve Spor Tutum Ölçeği', devinişsel alan gelişimlerini tespit etmek için de, araştırmacı tarafından geliştirilen gözlem formları ve 'Voleybol Psikomotor Beceri Testi' kullanılmıştır. Elde edilen veriler, SPSS 15.0 istatistik paket programı ile analiz edilmiştir ve istatistiksel hesaplamalarda anlamlılık düzeyi 0.05 olarak alınmıştır. Sonuç olarak; deney ve kontrol grubu öğrencilerinin bilişsel ve devinişsel alana ait erişi düzeyleri arasında, deney grubu lehine istatistiksel olarak anlamlı bir fark elde edilmiştir. Öğrencilerin derse yönelik tutumlarında ise, iki grup arasında istatistiksel açıdan önemli bir fark bulunmamıştır.

Anahtar Kelimeler: Spor Eğitimi Modeli, Etkileşimli Video Öğretim Yöntemi, Eğitimde Yapılandırmacı Yaklaşım, Bilişsel Alan, Duyuşsal Alan, Psikomotor Alan, Voleybol.

ABSTRACT

The aim of this research is analyzing the effect of Sports Education Model and interactive video instruction method based on constructivist approach and sixth grade students' attitudes and behaviors at volleyball unit in physical education and sports leson. Research was designed as a real experiment model utilizing pre-test/post-test control group model. The research was applied to 2 classrooms which were composed of sixth grade students who received education at Capitol Secondary School in İstanbul on 2018-2019 school year. The study group comprises total of 60 individuals, 30 in the experimental group and 30 in the control group. The volleyball unit was instructed to the students in experimental group by the constructivist approach based interactive video instruction method, while it was instructed to the students in control group by Sport Education Model. "Volleyball Cognitive Domain Tests" developed by the researcher to assess experimental and control group students' development in the cognitive domain; "Physical Education snd Sports Attitude Scale" developed by Demirhan and Altay (2001) to specify development in the affective domain; observation forms developed by the researcher and "Volleyball Psycomotor Skill Test" developed by researcher were used to specify the development of students in the psychomotor domains both at the beginning and end of the study. The collected data was analyzed by SPSS 15.0 package program. The level of significance was assumed as 0.05 in statistical studies. In conclusions, statistically significant differences were observed in favor of experimental group in the area of achievement levels in cognitive and psychomotor domains. No statistically important difference was observed between students' manners towards course between the two methods.

Key Words: Sport Education Model, İnteractive Video Teaching Method, Constructive Approach in Education, Cognitive Domain, Affective Domain, Psychomotor Domain, Volleyball.

İÇİNDEKİLER

ONAY……..... i
ÖZGEÇMİŞ ……..... ii
ÖNSÖZ……..... iii
ÖZET……..... iv
ABSTRACT……..... v
İÇİNDEKİLER……..... vi
TABLOLAR LİSTESİ……..... vii
KISALTMA VE SEMBOLLER …….. viii
BÖLÜM I: GİRİŞ.....……..... 1
1.1. Problem ……..……...…… 1
1.2. Alt Problemler 3
1.3. Araştırmanın amacı 4
1.3. Araştırmanın Önemi ……..... 5
1.4. Sınırlılıklar…….....**.** 6
1.5. Varsayımlar……..... 6
1.6. Tanımlar……..…….....**.** 6
BÖLÜM II: ALAN YAZIN 8
2.1. Spor Eğitimi Felsefeleri ……..... 8
2.1.1.İdealizm ……..……...…… 8
2.1.2. Realizm …… 8
2.1.3. Natüralizm……..…… 9
2.1.4. Varoluşçuluk…….....**.** 9
2.1.5. Diyalektik Materyalizm…….....**.** 9
2.1.6. Pragmatizm…….....**.** 9
2.2. Voleybolun nedir? ……... 10
2.2.1. Voleybolun Tanımı ve Genel Özellikleri……... 11
2.2.2. Voleybolun Doğuşu…….. 11
2.2.3.Voleybolun Dünyadaki Tarihsel Seyri……..…… 13
2.2.4. Voleybolun Türkiye'deki Tarihsel Seyri……..…….....**.** 14
2.2.5. Voleybolda Temel Teknikler…… 15
2.2.5.1. Parmak Pas Tekniği…… 15
2.2.5.2. Manşet Pas Tekniği…… 15
2.2.5.3. Voleybolda Servis……..…… 15
2.2.5.4. Voleybolda Smaç Tekniği……..…….....**.** 15
2.2.5.5. Voleybolda Blok Tekniği…….. 16
2.2.5.6. Voleybolda Plonjon Tekniği…….. 16
2.3. Voleybolda Öğretim Model ve Yöntemleri ……..... 16
2.3.1. Komut Yöntemi…… 17
2.3.2. Alıştırma Yöntemi…… 18
2.3.3. Eşli Çalışma Yöntemi……..……... 18
2.3.4. Kendini Değerlendirme Yöntemi……..…….....**.** 19
2.3.5. Katılım Yöntemi……... 19
2.3.6. Yönlendirilmiş Buluş Yöntemi……. 19
2.3.7. Problem Çözme Yöntemi……. 19
2.3.8. Kişisel Program-Öğrencinin Tasarımı Yöntemi……... 20
2.3.9. Öğrencinin Başlatması Yöntemi…… 20
2.3.10.Kendine Öğretme Yöntemi…….. 20
2.3.11. Yapılandırmacı Öğrenme Yaklaşımı……. 20

2.3.12. Taktiksel Oyun Yaklaşımı Öğretimi…….. 21
2.3.13. Spor Eğitimi Modeli…… 21
2.3.14. Etkileşimli Video Öğretim Yöntemi…… 25
2.3.15. İlgili Yayın ve Araştırmalar……. 26
2.3.15.1. Spor Eğitimi Modeli ile İlgili Yayın ve Araştırmalar……... 26
2.3.15.2. Etkileşimli Video Öğretim Yöntemi ile İlgili Yayın ve Araştırmalar…….. 26
BÖLÜM III: YÖNTEM……. 33
3.1.Araştırmanın Modeli…….. 33
3.2. Evren ve Örneklem……. 33
3.3. Veri Toplama Araçları…… 33
3.3.1. Beden Eğitimi ve Spor Tutum Ölçeği (BESYÖ)…….……..... 33
3.3.2. Voleybol Psikomotor Beceri Testi (VPBT)……..... 35
3.3.3. Voleybol Bilişsel Alan Testi (VBAT)……..... 36
3.4. Uygulanan ders programı içeriği…… 36
3.5. Verilerin Toplanması.....……..... 37
3.6. Verilerin Analizi.....……..... 38
BÖLÜM IV: BULGULAR.....……..... 40
4.1. Grupların Ön-Test Sonuçlarının Karşılaştırılması…….. 40
4.2. Etkişimli Video Grubu Ön-Test ve Son-Test Sonuçlarının Karşılaştırılması 41
4.3. Spor Eğitim Modeli Grubu Ön-Test ve Son-Test Sonuçlarının Karşılaştırılması..... 42
4.4. Etkileşimli Video Spor Eğitim Modeli Grubu Son-Test Sonuçlarının Karşılaştırılması 44
BÖLÜM V: SONUÇ.....……..…….. 47
5.1. Yargı…… 47
5.2. Tartışma…….. 47
5.3. Öneriler…… 48
KAYNAKÇA..... 52
EKLER.....……..... 60
EK 1: Araştırma İzin Belgesi.....……..... 60
EK 2: Veli Onay Formu.....……..... 61
EK 3: Beden Eğitimi ve Spor Tutum Ölçeği (BESYÖ)…….. 62
EK 4: Voleybol Psikomotor Beceri Testi (VPBT)…….. 63
EK 5:Parmak Pas Gözlem Formu……... 64
EK 6: Manşet Pas Gözlem Formu…… 65
EK 7: Tenis Servis Gözlem Formu…….. 66
EK 8: Voleybol Bilişsel Alan Testi……. 67
EK 9: Ders Planları.....……..... 70
EK 9: Resimler.....……..... 65

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 2.1.	Öğrenme Aktiviteleri ve Öncelikli Öğrenme Alanları İlişkisi	24
Tablo 3.1.	Örnekleme İlişkin Veriler ……	34
Tablo 4.1.	Grupların Ön-Test Sonuçlarının Karşılaştırılması	40
Tablo 4.2.	EVG Grubunun Ön-Test ve Son-Test Sonuçlarının Karşılaştırılması.	41
Tablo 4.3.	SEG Grubunun Ön-Test ve Son-Test Sonuçlarının Karşılaştırılması	43
Tablo 4.4.	EVG ve SEG Grubunun Son-Test Sonuçlarının Karşılaştırılması.....	44

KISALTMA VE SEMBOLLER

BESYÖ: Beden Eğitimi ve Spor Tutum Ölçeği

EVG: Etkileşimli Video Grubu

DÖY: Doğrudan Öğretim Yöntemi

GÖY: Geleneksel Öğretim Yöntemi

SEG: Spor Eğitimi Grubu

MEB: Milli Eğitim Bakanlığı

N: Toplam Sayı

ÖT: Ön Test

p: Anlamlılık Değeri

SEM: Spor Eğitimi Modeli

ST: Son Test

$\bar{x}$: Verilerin ortalaması

$\sum \bar{x}$: Verilerin ortalamalarının toplamı

BÖLÜM I

GİRİŞ

Araştırmanın bu bölümünde; araştırmanın problem durumu, problem cümlesi, alt problemler, araştırmanın amacı, araştırmanın önemi, sınırlılıklar, sayıtlılar ve tanımlar sunulmuştur.

1.1. Problem

Bedensel faaliyetlerin tarihi, insanlık tarihi kadar eskidir. Bilindiği üzere ilkel insanlar, avcılıkla yaşamlarını sürdürmüş ve avlanabilmek için doğa koşullarına ve doğadaki varlıklara karşı mücadeleye girmişlerdir. Mücadelelerinden galip çıktıkları ölçüde, yaşamlarını ve hayati fonksiyonlarını devam ettirebilmişlerdir. Mücadelelerinde sarf ettikleri çabaların hepsini, bedensel faaliyetler aracılığıyla gerçekleştirmişlerdir (Alpman, 1972, s. 1). Deneme yanılma yöntemiyle öğrendikleri bedensel faaliyetler, kişiden kişiye aktarılarak yayılmış; insanlığın ve hayat koşullarının gelişmesiyle yerini dans, oyun gibi çeşitli aktivitelere bırakmıştır. İnsanların hayatlarını sürdürmeye çalışırken hareketlerini doğal dengeye uyum içinde gerçekleştirme mecburiyetleri, beden eğitiminin zeminini oluşturmuştur (Özyiğit, 1991, s. 78). Zira; beden eğitiminde "hareket öğrenme ve hareket yoluyla öğrenme" esastır (Tamer ve Pulur, 2001, s. 41).

Beden eğitiminin, öğrencilerin bilişsel, duyuşsal ve psikomotor becerilerinin ilerlemesine etkisi oldukça büyüktür (Darst ve Pangrazi, 2006). Beden eğitiminde amaç; kişiye fiziksel aktiviteler yaptırılarak onun davranışlarını olgunlaştırmaktır. Diğer bir deyişle; beden eğitimi, fiziksel aktiviteler yoluyla kişinin eğitilmesi sürecidir (Yetim, 2014). Spor da fiziksel aktiviteler içerisinde yer aldığından, beden eğitimi ve sporu birbirinden ayrı düşünmek mümkün değildir. Dolayısıyla; beden eğitimi ve spor dersleri, kişinin bütünsel olarak gelişimini hedefleyen, eğitiminin ve gelişiminin bir parçası olan, planlar dahilinde uygulanan bedensel faaliyetlerin öğretilmesi sürecidir (Yıldıran, Yetim, 1996, s.37). Bedensel faaliyetlerin öğrenimi süreci, kişinin kendisinin

uygulaması sonucunda ve aşamalı olarak gerçekleşmektedir. Uyguladıkları fiziksel faaliyetler sonucunda kişiler, ne kadar gelişme gösterdiklerinin farkına varabilmektedirler (MEB, 2009).

Kişinin fiziksel, devinişsel, bilişsel, duyuşsal ve toplumsal yönleriyle eğitilmeye çalışıldığı beden eğitimi derslerinde; öğretmenlerin en uygun öğretme yöntemini seçmesi önemlidir (Metzler, 2005, s. 74). Uygun yöntemler seçildiği takdirde, öğrenciler fiziksel hareketleri daha etkin ve hızlı bir şekilde öğrenebilirler (MacNaughton, Williams, 1998, s.11). Hangi yöntemin uygulanacağı, öğretmenden öğretmene değişiklik gösterir. Nitekim, eğitim-öğretimde kullanılan bir çok yöntem vardır. Beden eğitimi ve spor eğitiminde günümüzde kullanılan en yeni yöntem ise, Spor Eğitim Modeli'dir. Bu modelde öğrenciler, sadece fiziksel aktiviteleri öğrenmez; aynı zamanda sporu ve sportif faaliyetleri de yönetirler (Siedentop, 1994, s. 98). Spor Eğitim Modeli gibi, Yapılandırmacı Yaklaşım da öğrenme sürecinde öğretmenden ziyade öğrencinin aktif olmasını önemser (Özmen, 2004). Yapılandırmacı Yaklaşımda; öğrenciler, verileri ve araçları kullanarak, daha önceden edindikleri bilgileri yapılandırıp bilgiyi özümseyerek, öğrendiklerini kalıcı hale getirirler. Bir çok öğretme yöntemini içeren Yapılandırmacı Yaklaşım altında yer alan yöntemlerinden biri de Etkileşimli Video Yöntemi'dir.

Teknolojinin insanın ayrılmaz bir parçası haline geldiği modern dünyada, derslerin öğretiminde bilgisayar ve video gibi görüntü teknolojilerinden yararlanmak, öğrenim sürecini oldukça kolaylaştıracaktır. Zira; öğrenilenlerin yaklaşık %83'ü, görme duyusu aracılığıyla gerçekleşmektedir. Bu nedenle; son yıllarda video, tıpkı ders kitapları gibi, diğer eğitim-öğretim araçları arasında yerini almıştır. Eğitim-öğretim sürecinde video kullanılmasının avantajı, videonun hem görme hem de işitme duyusuna hitap etmesinden kaynaklanmaktadır. Öğrenciye, kaçırdıkları zamanın telafisini sunma ve sınırsız izleme şansı vermesi sebebiyle video ve diğer görüntü sistemleri, eğitimde kullanılan yazılı kaynakların yerini alabilecek niteliktedir (Erşahan, 2016, s.7). Ancak öğrenci odaklı öğrenmede, bilgiyi bireyin kendisinin öğrenmesi ve özümsemesi gerekmektedir. Bu nedenle, Charles (2000) tarafından ifade edildiği gibi; etkili öğrenme, somut objeler ve diğer bireylerle olan iletişim vasıtasıyla gerçekleşmektedir

(akt. Çiçek, 2002, s. 120) Buna rağmen kimi öğretmenler, en iyi öğrendikleri yöntemi kalıplaştırmakta ve öğrencilerine bilgiyi aktarırken, kalıplaştırdıkları yöntemleri kullanmaktadırlar. Çünkü; her birey, kendi öğrendiği yöntemin en iyi yöntem olduğunu düşünmektedir.

Öğretmenlerin kalıplaştırdıkları yöntemlerle öğretmeye ısrar etmeleri durumunda, öğrencilerin öğrenmede başarılı bir performans ortaya koyamayacakları açıktır. Kalıplaşmış yöntemlerin aksine güncel yaklaşımlar, öğrenci odaklıdır (Saban,2000); öğrencilere özgü öğrenme yönteminin kullanılmasını savunmaktadır. Öğrencilere çeşitli roller verip uygulama yaparak, öğrenmelerini sağlayan ve iletişimin maksimum düzeyde yaşanmasına fırsat sunan Spor Eğitim Modeli de, güncel yaklaşımlarla aynı amacı gütmektedir. Bu nedenle bu çalışmada; beden eğitimi ve spor öğretim yöntemleri olarak, sınırsız iletişim olanağı sunan ve öğrencinin uygulama yaparak en etkili şekilde öğrenmesini sağlayan Spor Eğitim Modeli ile Yapılandırmacı Yaklaşımı esas alıp görme ve işitme duyumuza hitap eden ve güncel öğretme yöntemlerinden biri olan Etkileşimli Video Yöntemi, araştırma konusu olarak seçilmiştir.

Türkiye'de, Etkileşimli Video Yönteminin eğitim alanında bir öğretme yöntemi olarak uygulanmasına dair araştırmalar oldukça sınırlıdır. Etkileşimli Video Yöntemi'nden daha fazla çalışılmış olsa da, Spor Eğitim Modeli'ne üzerine yapılan araştırmalar da yetersiz sayıdadır. Bu nedenle; bu araştırmada, Türkiye'deki literatür açığını bir ölçüde azaltmak ve gelecekte yapılacak bilimsel çalışmalara ışık tutmak amacıyla, 'Beden Eğitimi ve Spor Dersinde Voleybol Ünitesinin Spor Eğitim Modeli ve Etkileşimli Video Yöntemi ile Öğretilmesinin Öğrencilerin Bilişsel, Duyuşsal, Devinişsel Gelişimlerine Etkisi' tespit edilmeye çalışılmıştır (Erşahan, 2016, s. 7-8).

1.2. Alt Problemler

Araştırmanın alt problemleri şunlardır:

1. Yapılandırmacı Yaklaşımı temel alan 'Etkileşimli Video Öğretim Yöntemi' grubunun beden eğitimi ve spor dersi tutum ön-test ve son-test puanları arasında anlamlı bir fark vardır.

2. Yapılandırmacı Yaklaşımı temel alan ‘Etkileşimli Video Öğretim Yöntemi’ grubunun voleybol bilişsel alan ön-test ve son-test puanları arasında anlamlı bir fark vardır.

3. Yapılandırmacı Yaklaşımı temel alan ‘Etkileşimli Video Öğretim Yöntemi’ grubunun voleybol psikomotor beceri ön-test ve son-test puanları arasında anlamlı bir fark vardır.

4. Spor Eğitimi Modeli grubunun beden eğitimi ve spor dersi tutum ön-test ve son-test puanları arasında anlamlı bir fark vardır.

5. Spor Eğitimi Modeli grubunun voleybol bilişsel alan ön-test ve son-test puanları arasında anlamlı bir fark vardır.

6. Spor Eğitimi Modeli grubunun voleybol psikomotor beceri ön-test ve son-test puanları arasında anlamlı bir fark vardır.

7. Yapılandırmacı Yaklaşımı temel alan ‘Etkileşimli Video Öğretim Yöntemi’ grubu ile Spor Eğitimi Modeli grubunun beden eğitimi ve spor dersi tutum son-test puanları arasında anlamlı bir fark vardır.

8. Yapılandırmacı Yaklaşımı temel alan ‘Etkileşimli Video Öğretim Yöntemi’ grubu ile Spor Eğitimi Modeli grubunun voleybol bilişsel alan son-test puanları puanları arasında anlamlı bir fark vardır.

9. Yapılandırmacı Yaklaşımı temel alan ‘Etkileşimli Video Öğretim Yöntemi’ grubu ile Spor Eğitimi Modeli grubunun voleybol bilişsel alan son-test puanları arasında anlamlı bir fark vardır.

1.3.Amaç

Altıncı (6.) sınıf Beden Eğitimi ve Spor dersi Voleybol Ünitesini, Yapılandırmacı Yaklaşımı temel alan ‘Etkileşimli Video Öğretim Yöntemi’ ve ‘Spor Eğitim Modeli’ ile öğrenen öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersi tutumları arasında, voleybol bilişsel alan testi puanları ve voleybol psikomotor beceri testi arasında fark olup olmadığını araştırmak amacı ile yapılmıştır.

1.4. Araştırmanın Önemi

Spor Eğitimi Modeli; okullardaki beden eğitimi bağlamında, kızlar ve erkekler için güvenilir ve eğitimsel olarak zengin spor deneyimleri sağlamak için tasarlanmış bir program ve öğretim modelidir. Spor Eğitimi Modeli ile öğrenciler, genellikle klasik beden eğitimi ünitelerinden 2-3 kat daha uzun süren sezonlara katılırlar. Sezonun başlamasıyla birlikte öğrenciler, takımlarının birer üyesi olurlar. Bu üyelik; öğrencilerin plan yapmalarına, uygulamalarına ve birlikte yarışmalarına izin verir. Öğrencilere uygulama olanağı veren yarışma programı, başlangıçta organize edilir. Böylelikle öğrenciler, önceden dürüstçe belirlenen adil bir yarışma programı içerisinde yerlerini alırlar. Düzenlenen son etkinlik, sezonun bitişini ifade eder; onlara gelişimi işaret etme ve başarıları kutlama fırsatı sunar. Kayıtlar; motivasyon, geribildirim, ölçme, standartları ve gelenekleri yapılandırma amaçlı tutulur ve kullanılır. Bütün sezon, devam eden çabalarla başarının kutlanması için hazırlanan bir festivaldir (Siedentop, 2002, s. 409).

Spor Eğitimi Modeli, okul dışında çocuklar ve gençler için tipik olarak organize edilen spordan, önemli yönleri ile farklılık gösterir. Spor Eğitimi Modeli, tüm öğrencileri eşit olarak içine alır. Bütün öğrencilerin verimli bir sınıf ortamı sağlayacak görevleri vardır. Öğrencilerin her birine, katılım ve oyun pozisyonlarını öğrenmeleri için eşit fırsatlar sunulur. Takımın başarısı için öğrencilerin tümü, performansları ile katkıda bulunur. Sporlar, öğrencilerin beceri seviyelerine ve taktik yeterliliklerine uygun olacak şekilde uyarlanabilir. Ayrıca, öğrenciler performans rollerinden fazlasını öğrenirler. Her sezonda öğrenciler hakemliği, skor ve performans istatistiklerini tutmayı, antrenörlüğü, yöneticiliği, çalıştırıcılığı, takım idareciliğini ve diğer benzer rolleri öğrenirler (Siedentop, 2002, s. 410).

Türkiye'de beden eğitiminde kullanılan farklı yöntemler ile ilgili çalışmalar yapılmış olsa da, model temelli öğretimlerin beden eğitimi öğretimi üzerindeki etkileri henüz yeterince çalışılmamıştır. Spor Eğitimi Modeli, Türkiye'de görev yapan beden eğitimi öğretmenleri için yeni bir modeldir. Son yıllarda, eğitimcilerden yalnızca birkaçının bu modeli uygulama girişimi olduğu tespit edilmiştir. Bugüne kadar Spor Eğitimi Modeli ile yapılan uygulamalar üzerine çok az sayıda yerel çalışma gerçekleştirildiği bilinmektedir. Spor Eğitimi Modeli, birçok ülkede uygulanmakta ve uygulamalar,

genellikle olumlu sonuçlar vermektedir. Bu durum, söz konusu bu modelin beden eğitimi öğretmen adaylarının eğitimi noktasında etkili olacağını düşündürmektedir.

Bu bağlamda, derste öğrenilen teorik bilgilerin ders dışında çeşitli etkinliklerle öğrenciye kazandırıldığı ve öğrencilerin bireysel farklılıklarının dikkate alındığı sınıf ya da okul dışında yapılabilecek disiplinler arası bir öğrenme ortamına ihtiyaç vardır (Ekici, Bayrakdar ve Uğur, 2009).

1.5. Sınırlılıklar

Bu araştırma;

1. 2018-2019 eğitim-öğretim yılı
2. Capitol Orta Okulu,
3. altıncı sınıflar ve bu sınıfların B ve C şubeleri,
4. araştırmanın veri toplama araçları,
5. uygulama süreci açısından da, deney ve kontrol gruplarında eşit süre olmak üzere, 8 hafta ve toplamda 32 ders saati

ile sınırlıdır.

1.6. Varsayımlar

Bu araştırmanın sayıtlıları şunlardır:

1. Araştırmada toplanan veriler, gerçeği yansıtmaktadır.
2. Araştırmada kullanılan ölçme aracının kapsam geçerliği için uzman kanısı yeterli görülmüştür.
3. Deney sırasında kontrol altına alınamayan istenmedik değişkenler, deney ve kontrol grubunu aynı oranda etkilemiştir.

1.7.Tanımlar

Spor Eğitimi Modeli (SEM): Ana hedefi becerili, bilgili ve istekli spor insanları yetiştirmek olan; öğrencilere aktif bir rolden daha fazlasını sağlayarak, spor kültürünün tüm yönlerinde onları eğitme girişiminde bulunan bir modeldir (Siedentop ve diğerleri, 2004).

Yapılandırmacı Öğrenme Yaklaşımı : ‘Bütünleştiricilik’, ‘kurmacılık’, ‘oluşturmacılık’, ‘oluşumcu yaklaşım’, ‘yapılandırıcı öğrenme’ gibi kavramlarla da ifade edilen yapılandırmacılık; bilginin, birey tarafından yapılandırıldığını, aynen alınmadığını; bireyin kendi bilgilerini yeniden yapılandırarak, kendinde var olan bilgi ile beraber yeni bilgiyi, yine kendi öznel durumlarına uyarlayarak öğrendiğini ifade eder (Demirel, 2001; Özden, 2003).

Etkileşimli Video: Etkileşimli video; video ve bilgisayarın birleştirilmesi ile oluşturulmuş, kullanıcıların aktif yanıtlar vererek konunun anlatımını etkileyebildiği bir çoklu ortam sistemidir.

Başarı: Öğrencilerin, öğretim süreci sonrasında kendilerine uygulanan başarı testinden aldıkları puanlardır.

Tutum: Öğrencilerin, öğretim süreci sonrasında kendilerine uygulanan Beden Eğitimi dersine yönelik tutum ölçeğinden aldıkları puanlardır.

Erişi: Öğrencilerin, öğretim süreci öncesinde ve sonrasında kendilerine uygulanan testten aldıkları puanlar arasındaki farktır.

BÖLÜM II

ALAN YAZIN

2.1. Spor Eğitimi Felsefeleri

2.1.1. İdealizm

Bu bölümde, İdealizmin temeli Platon'a dayanır. Dış dünyadaki maddeler, düşünce ürünü olarak kabul edilir. Hakiki gerçek, fiziksel alemdeki maddelerde değil aklın içindedir (Akarsu, 1988, s. 99). İdealizmin temel ilkesi, insan ve dünyanın evrensel ruhun parçası olmasıdır (Gutek, 2001, s.15). İdealizmde insanın başlıca amacı kendi hakikatini ifade etmesidir. Eğitimin amacı ise, ona kendi hakikatini anlatmasında yardımcı olmaktır. Bu felsefede insan sadece beyinden ibaret görülmemeli, ruhsal kaderini gerçekleştirecek şahıs olarak değerlendirilmelidir (Alkan , 1983, s. 8).

İdealist felsefeye göre eğitimin temel amacı, öğrencilerin düşünmeleri için onları teşvik etmektir. Bu amaçla öğrenciler, düşündürülürken iyiye ve doğruya yöneltilmelidir. Öğrencilerin genetik olarak sahip olduğu kendine has yeteneklerin farkına varmaları sağlanmalıdır. Öğrencilerin bireysel yeteneklerinin farkına varmaları ve iyiye ve güzele teşvik edilmesi,meslek eğitiminden daha önce gelmektedir. Model belirlenerek onların davranışlarının kazanılması amaçlanır. Bu felsefeye göre öğretmenin en önemli özellikleri; değerlerin taşıyıcısı olması ve kişisel farklılıklara saygı duyup onları ortaya çıkarmaya çalışması, ayrım yapmadan her öğrencisini sevmesidir (Gutek, 2001, s. 26–33).

2.1.2. Realizm

Öncüsü Aristoteles'dir. Bu felsefeye göre insan zihnî boş bir levha gibidir. Zamanla edinilen bilgi ve duyusal verilerle zihin şekillendirilir. İnsanın en iyi yetilerle donatılıp mutlu edilmesi amaçlanır. Bu amaçla eğitimde, öğrenci bilgilerle aydınlatılır, aklını kullanması sağlanarak kimlik oluşumu ve gelişimi için cesaretlendirilir.Öğretmenin sorumluluğu, öğrencilere bilgi aktarmak ve araştırma yapmalarını sağlamak olmasıyla

birlikte en önemli görevi, öğrencilerin zihinsel gelişmelerini sağlamaktır (Gutek, 2001, s. 50).

2.1.3. Natüralizm

Bu felsefede insan ile doğa arasındaki ilişkiler esas alınmıştır (Gutek, 2001, s. 75). Natüralistlere göre gerçek eğitimde insanın ihtiyaçları ve hazır bulunuşluğu temel alındığından müfredat, çocuğun doğasına, ilgilerine ve ihtiyaç alanlarına göre hazırlanır. Bu felsefede öğrenciler tercihlerinde özgürdür ancak tercihlerinin sonuçlarından da sorumlu tutulur. Bu nedenle çocuğa bilgi vermek veya hazır değer yargıları vermek yerine mantığını kullanarak inanç ve değer yargılarını çocuğun kendisinin oluşturması amaçlanır (Gutek, 2001, s.86).

2.1.4. Varoluşçuluk

Bu felsefede insanın bireyselliği ön plana alınmış ve insanlara kendilerini var etme ve geliştirerek yenileme sorumluluğu yüklenmiştir (Gutek, 2001, s. 124). İnsan, kendi faaliyetlerinin toplamı olarak görüldüğü için insanı anlamak için onun kendi yapısını dikkate almak gerekir. Bu amaçla, hazırlanan eğitim müfredatları insancıl yaklaşımda ve onların hayata bakış açısını genişletecek biçimde olmalıdır. Sınavlarda, öğrencinin kendi varoluşunu gerçekleştirme düzeyi, seçimlerini özgürce yapıp yapmadığı ve sorumluluk duygusu değerlendirilmelidir (Sönmez, 2002, s.109).

2.1.5. Diyalektik Materyalizm

Bu felsefeye göre gerçek, maddedeki değişimdir; eğitim ise bu değişmeyi en aza indirme sürecidir. Birey, üretici rolünü üstlenmelidir. Eğitim müfredatları; öğrencilerin uygulama yapmasına ve her türlü araç ve gereçleri kullanmalarına fırsat verecek şekilde olmalıdır. Üretimin yapıldığı her yer okul olarak değerlendirilebilmekte ve bu yerlerde öğrencilere resmi ve parasız eğitim verilmelidir (Sönmez, 2002, s.102–105).

2.1.6. Pragmatizm

Bu felsefe, Yunanca'da 'eylem' anlamına gelen Pragma sözcüğünden geliştirilmiştir (Arıbaş, Koçer, 2008, s.39) . Bu felsefeye göre bilgi, deneyimler ve duyumlar aracılığıyla sonradan elde edilmektedir (Güçlü, 2003, s. 990). Kişilerin herhangi bir şey

üzerindeki bilgisi, ona dair hissettiği etkiler sonucunda oluşur (Peirce, 1958, s. 124). İyi ve kötü, doğru ve yanlış ayrımı yoktur, bilgi görecelidir (Sönmez, 2002, s. 84). Bilgi göreceli olduğundan ahlak da kişiden kişiye göre farklılık gösterir. Ancak doğa yasaları karşısında her kişi aynıdır. Hiçbirinin birbirinden farklılığı yoktur (Sönmez, 2002, s. 85).

Eğitim müfredatları, insanlardaki değişikliklere göre düzenlenmeli ve yenilenmeli; içerik ise çocuğun kapasitesine ve ilgi alanlarına uygun olmalıdır (Dewey, 1987, s.6).

2.2. Voleybol nedir?

Araştırmanın bu bölümünde, voleybol sporunun tanımı, genel özellikleri, doğuşu ve dünyadaki ve Türkiye'deki tarihsel seyri; voleybol öğretim modelleri ve bu konuda yapılmış yayın ve araştırmalar üzerinde durulmuştur.

2.2.1. Voleybolun Tanımı ve Genel Özellikleri

Kökeni, İngilizce'deki 'vole'ybol' kavramına dayanan voleybol, **'**topun file üzerinden yere düşürülmeden ileri atılması' anlamına gelir. Türkçe karşılığı 'uçan top' olan bu kavram, "altışar kişilik iki takım arasında, bir alan ortasında gerilmiş olan ağ üzerinden topun karşılıklı olarak elle oynanması oyunu" olarak tanımlanabilir (www.tdk.gov.tr).

Voleybol; kenarlardan iki adet direğe[1] bağlı bir file[2] ile ortadan ikiye bölünmüş bir alan[3] üzerinde, filenin her iki tarafında yer alan takımlar [4] arasında, uluslararası kurallar çerçevesinde, top[5] ile oynanan bir takım sporudur.[6] Amaç; kurallara uygun olarak topu

[1] Voleybol file direkleri, filenin bağlandığı direklerdir. Yan çizgilerden dışa doğru 50 cm ile 100 cm uzaklığa yerleştirilen direklerin yüksekliği, 2.55 cm'dir (http://www.tvf.org.tr).

[2] Voleybol filesi, orta çizginin üzerinde dikey bir şekilde yer alır. 10 cm'lik karelerden oluşan filenin genişliği 1, uzunluğu ise 9.50 metredir. Filenin üst kısmında 7 cm, alt kısmında da 5 cm eninde yatay bir bant bulunur. Filenin yan kısımları, 5 cm eninde beyaz bantlar ile tamamlanmıştır. Filenin yüksekliği, kategorilere göre değişir; büyük erkekler için 2,43, büyük bayanlar için de 2,24 metredir (http://www.tvf.org.tr).

[3] Voleybol sahası, oyun alanı ve serbest alandan meydana gelen dikdörtgen şeklinde bir alandır. Standart oyun alanın uzunluğu 18, genişliği ise 9 metredir. Alanın her yönü, eni en az 3 metre olan bir serbest alan ile çevrilidir. Saha üzerinde bütün çizgiler, 5 cm eninde olan ve diğer çizgilerden farklı ve açık bir renk ile belirlenmiştir. Sahanın yüzeyi düzdür, yatay ve her yeri aynı özelliktedir (http://www.tvf.org.tr).

[4] Voleybolda her bir takım, altı asil ve altı yedek oyuncu olmak üzere, en fazla 12 oyuncudan meydana gelir. Ayrıca, her takımın bir antrenörü, bir yardımcı antrenörü, bir masörü ve bir de doktoru vardır (Vurat, 2000, s. 1-10).

[5] Voleybol topu, küre biçimdedir. Çevresi 65-67 cm, ağırlığı ise 260-280 gramdır.. Topun iç basıncı, 0.30-0.325 kg/cm² dir (http://www.tvf.org.tr).

fileye temas ettirmeden rakip takımın oyun alanına ulaştırmak, karşı takımın alanındaki işaretli yerlerin içine temas ettirmek, ve diğer takımın aynı hedefi başarmasını engelleyerek sayı kazanmaktır (www.tvf.org.tr).

Oyun, servis atışı ile başlar. Fiziki yapı, efor ve zekâ gibi özelliklerin önemli olduğu, belirli teknik ve taktiklere dayalı olan bu oyunda takımlardan biri; topun rakip takımın oyun alanına düşmesini sağladığında, rakip takım bir hata yaptığında ya da bir ihtar aldığında 1 sayı almış olur. 25 sayı alıp puanı, rakip takımınkinden minimum iki puan fazla olan takım, seti; üç seti de kazanan takım ise, maçı kazanmış olur. Her iki takımın da iki set kazanmış olması durumunda da, yine iki sayı farkı olmak koşulu ile, 15 sayı üzerinden 5. set oynanır (www.tvf.org.tr).

Karşılaşmaları altı-dokuz hakem ile yönetilen voleybolda, bazı temel beceriler söz konusudur. Bu beceriler; servis, parmak pas, manşet pas, smaç ve bloktur (Vurat, 2000, s. 1-10).

Servis; topun, dip çizginin gerisinde bir (1) numarada yer alan oyuncu tarafından, tek el ile vurularak, filenin belirlenen sınırları içerisinde rakip sahaya gönderilmesi hareketidir. Teorik olarak servis, oyunu başlatan vuruştur. Ancak hücumun da başlangıcı olduğu göz ardı edilmemelidir.

Parmak pas; topu, eller ve parmaklar yardımı ile, istenilen hedefe ulaştırmak için kullanılan bir tekniktir. Bu tekniği uygulamak için; kollar yukarı kaldırılır. Dirsekler göz hizası veya göz hizasının biraz üzerinde eller ile birlikte başın üzerinde üçgen oluşturacak şekilde tutulur. Eller topa yuva oluşturacak şekilde ve avuç içleri birbirine hafif derecede dönük kullanılır. Parmakların açık durduğu her iki elde, baş ve işaret parmakları karşılıklı olacak şekildedir. Baş parmaklar ise, el bileklerine doğru gergin bir şekilde açılır. Bu pas türünde önemli olan; topu, tutmadan ve avuç içini kullanmadan, seçilmiş olan oyuncuya atmaktır (Çotuk, Eralp, 2006, s. 9-11).

Manşet pas; genellikle smaçtan gelen topların, servisin, sert ve şiddeti yüksek topların veya baş seviyesinden düşük yükseklikteki topların karşılanmasında uygulanan bir

[6] Voleybolda oyunun çok yönlülüğünü herkese sunabilmek amacıyla, özel durumlar için farklı uyarlamaları bulunmaktadır. (www.tvf.org.tr).

tekniktir (Aracı, 2006, s. 11; Vurat, 2000, s. 1-10). Öğrenilmesi en kolay tekniklerden biri olan manşet pas, ellerin üst üste getirilerek başparmakların kapatılmasından sonra, yan yana getirilen kolların iç kısmı, yani dirsekle el arasındaki bölüm olan ön kol ile topa vurarak, topun istenilen yöne gönderilmesidir (Viera, Ferguson, 1989, s. 24).

Smaç; koordinasyon gerektiren bir hücum tekniğidir. Bu teknik; ön hatta yer alan oyuncuların, filenin üst seviyesini aşan bir yükseklikten; arka hatta yer alan oyuncuların ise, hücum çizgisinin gerisinden, tek el ile yaptıkları vuruş şeklidir (Bengü, 1987, s. 9). Topun rakip sahaya vurulması şeklinde gerçekleştirilen bu teknik, oyuncuların top ile buluştukları anda büyük bir kuvvet uygulamalarını gerektirmektedir.

2.2.2. Voleybolun Doğuşu

Doğuşu 1895 yılına rastlayan voleybolun kökleri, Güney Amerika'ya ve bir beden eğitimi öğretmeni olan William Morgan'a dayanır (Urartu, 2000, s. 9).

Genç öğretmen Morgan, Holyake kentinde görev yaptığı 'Genç Erkek Hıristiyan Birliği' adlı vakıfta, vakfın üyelerine spor yaptırır. Bu esnada, 'Mintonette' adı verilen bir oyun oynatır. Çalışmaları sıradan ve sıkıcı bulan Morgan, oyuna eğlence katmak ister. Bu nedenle; tenis filesinin yüksekliğini 1.80-1.90 cm olarak ayarlar, filenin iki yanına oyuncuları yerleştirir ve oyunculardan, raketlerin yerine ellerini kullanarak, basketbol topunun içinden elde edilen top ile, oynamalarını ister. Oyunu eğlenceli hale getiren Morgan, oyuna kendisi kadar meraklı olan iki arkadaşı ile birlikte, zaman içinde oyunu geliştirir ve oyunun ilk kurallarını koyar (Çotuk, Eralp, 2006, s. 9-11; Urartu, 2000, s. 9).

Günümüzde önemli bir spor dalı olan Voleybolun temellerini bu suretle atmış olan Morgan, Mintonette adlı oyunu 1896 yılında Springfield Koleji'nde tanıtır. Bu esnada, izleyiciler arasında olan Prof. Halstead, izlediği oyunda topa vole şeklinde vuruşlar yapıldığını gözlemler ve bu oyun için, teniste ve futbolda 'top yere değmeden vurma' anlamına gelen 'volley-ball' adını önerir. Oyunun temel özelliğine uygun olan bu öneri kabul görür. 1952 yılında Amerika Birleşik Devletleri Voleybol Birliği üyeleri, 'vole' ve 'ball' sözcüklerinin birleştirilerek 'volleyball' olarak yazılması yönünde görüş birliğine varır. (Morpa Spor Ansiklopedisi 5, 2005, s. 136-173).

2.2.3. Voleybolun Dünyadaki Tarihsel Seyri

Voleybolda ilk uluslararası organizasyon, Asya kıtasında düzenlenen Manila Uzak Asya Oyunları'dır. 1913 yılında gerçekleştirilen bu organizasyona Çin, Japonya ve Filipinler katılır. Bu organizasyonda voleybol izleyicileri, ilk kez 'smaç' hareketi ile tanışır. Filipinliler tarafından smaç hareketinin dahil edilmesi, başlangıcında bir 'eğlence sporu' niteliğinde olan voleybola, 'güç voleybolu' niteliği kazandırır. Smaç hareketi karşısında zor anlar yaşayan oyuncular, atılan sert smaçları kurtarmakta güçlük yaşamaya başlarlar ve sert hücumları durdurabilmek için, zaman içinde, 'blok' hareketini geliştirirler (Yıldırım, 2014, s. 1).

Voleybolda en gözde teknik olan smaç hareketinin kullanılmasının ardından voleybol oyun kuralları, kitap haline getirilir ve 1916 yılında Amerika Birleşik Devletleri'nde yayımlanır.

1928 yılında Amerika Birleşik Devletleri tarafından 'Voleybol Birliği' kurulur. Amerika Birleşik Devletleri, ulusal turnuvalar düzenlenmeye başlar (Bengü, 1983, s. 12-33). Voleybol, farklı ülkelerde uzunca bir süre bağımsız bir çizgide gelişir. 1947 yılında Paris'te, bugün merkezi İsviçre'nin Lozan kentinde bulunan 'Uluslararası Voleybol Federasyonu' kurulur.

Voleybol alanında ilk Avrupa Şampiyonası, 1948 yılında Roma'da; ilk Dünya Şampiyonası ise, 1949 yılında Çekoslovakya'nın başkenti Prag'da gerçekleştirilir. Erkekler kategorisindeki bu organizasyonun şampiyonu, Çekoslovakya olur. Bayanlar kategorisindeki ilk Voleybol Dünya Şampiyonası, 1952 yılında Moskova'da oynanır. Sovyetler Birliği, bu organizasyonda şampiyon olur. 1957 yılında voleybol sporunun olimpiyatlarda yer alması yönünde bir karar alınır. Bu kararın ardından voleybol, 1964 yılında gerçekleştirilen Tokyo Olimpiyat Oyunları'nda, bir spor dalı olarak, ilk kez yer alır (Urartu, 1987, s. 6-8). Bu organizasyonları; Profesyonel Voleybol Birliği (1983) ve Bayanlar Profesyonel Voleybol Birliği (1986) kuruluşları ile 1990 yılında Dünya Ligi oluşturulması izler (Yıldırım, 2014, s. 2). Böylece voleybol, popüler bir spor dalı halini alır ve günümüze ulaşır.

2.2.4. Voleybolun Türkiye'deki Tarihsel Seyri

Türkiye'ye voleybol, I. Dünya Savaşı'nın ardındaki süreçte gelir. 1919-1925 döneminde Genç Erkek Hıristiyan Birliği İstanbul Şubesi Müdürlüğünü yapan Dr. Deaves, İstanbul'da ilk voleybol takımını kurar. Selim Sırrı Tarcan, Beden Eğitimi öğretmeni, Genç Erkek Hıristiyan Birliği organizasyonlarında oynanan voleybol oyunlarına tanık olur. Büyük bir beğeni ile karşıladığı bu oyunu benimser ve görev yaptığı Erkek Muallim Mektebi'nin öğrencilerine oynatmaya başlar. Selim Sırrı Tarcan tarafından o dönemde yetiştirilen öğretmenler, Türkiye'nin dört bir köşesine dağılarak, bu sporu tanıtma ve okullarda yaygınlaştırma yönünde katkı sağlarlar (Aracı, 2006, s. 11). Çeşitli okullarda yaygınlaşan voleybol çalışmaları, ilkin okullar arası turnuvalara vesile olur; ardından da üniversite ve kulüp çalışmalarına doğru yayılır. Kulüpleşme faaliyetlerinin sayesinde voleybola olan ilgi artar ve ligler oluşur.

Voleybol şampiyonaları, 1924 yılından 1948 yılına kadar bölgesel olarak yürütülür (www.tvf.org.tr). 1949 yılında ise, ilk Türkiye Voleybol Şampiyonası organize edilir (Aka, 2014, s. 84). Erkeklerde 1970-1971, bayanlarda ise 1984-1985 sezonu itibarı ile, Deplasmanlı Voleybol Ligi uygulamasına geçilir (www.tvf.org.tr).

1952 yılında Mısır'dan alınan davet üzerine Ayhan Demir'in voleybol takımını Kahire'ye götürmesiyle Türk voleybolu ilk kez yurtdışına açılır. Mısır daveti sırasında Türkiye'deki voleybolun uluslararası kurallara uymadığı ve basit seviyede kaldığı fark edilir (http://www.istanbulbbsk.org/icerik.php?id=5245). Mısır ziyareti sırasında edinilen bilgilerle, hem eksiklikleri tamamlamak hem de yurtdışında sergilenen oyun imajını telafi etmek amacıyla 1953 yılında İstanbul'da Yugoslavya ile bir maç yapılır (Erhan, 1995, s. 3).

1956 yılında Erkek Milli Takımı, Paris'te düzenlenen Erkekler Dünya Voleybol Şampiyonası'na katılır. Böylece Türkiye, voleybolda ilk uluslararası resmi turnuvaya katılmış olur. Bayanlar ise, ilk uluslararası deneyimlerini, 1957 yılında gerçekleştirilen Uluslararası İstanbul Turnuvası'na, ardından 1963 yılında Romanya'da gerçekleştirilen Avrupa Bayanlar Voleybol Şampiyonası'na katılarak yaşarlar (www.tvf.org.tr).

1958 yılında Vahit Çolakoğlu başkanlığında Türkiye Voleybol Federasyonu'nun kurulmasının ardından Türkiye'de voleybol yaygın hale gelir. Bugün, başlardaki eksikliğini kapatmış, hatta çok daha ileri seviyelere gelerek gösterdiği önemli başarılarla adını Avrupa ve Dünya'ya duyurmuş Türk kulüp takımları ve bir milli takımı vardır (Aka, 2014, s. 85).

2.2.5. Voleybolda Temel Teknikler

2.2.5.1. Parmak Pas Tekniği

Parmak pas tekniğinde, kollar başın üzerine kaldırılır. Dirsekler göz hizasının biraz üzerinde tutulur. El ve parmakların boğumları topa temas ettirilerek gelen top karşılanır. Eller, kollar ve el bilekleri ile topa vurularak top diğer oyuncuya doğru itilir (MEB, 2012, s. 330).

2.2.5.2. Manşet Pas Tekniği

Manşet pas tekniğinde kolların iç kısımları yan yana getirilir. Birleştirilen kolların dirsek ve bilekler arasında kalan kısmıyla gelen topa vurularak topun istenilen yere gönderilmesi sağlanır.

Hücumdan ziyade genellikle servis karşılama ve savunma amacıyla veya parmak pas ile karşılanamayacak kadar alçak seviyede gelen topları karşılamak için kullanılır (MEB, 2012, s. 320).

2.2.5.3. Voleybolda Servis

Servis vuruşu ile voleybol oyunu başlar. Oyuncu, servis vuruşunu 8 saniyede yapmalı ve çizgiye basmamalıdır. Alttan servis, üstten servis, Japan servis ve balansiye servis olmak üzere çeşitli servis teknikleri mevcuttur (MEB, 2012, s. 329).

2.2.5.4. Voleybolda Smaç Tekniği

Smaç tekniğinde gittikçe artan hızda koşulur, uzun son bir adımla koşu tamamlanır ve topa sertçe vurulur (Çelenk, 2013, s. 101).

2.2.5.5. Voleybolda Blok Tekniği

Blok tekniği, rakiplerin hücumuna karşı filede gösterilen bir savunma tekniğidir (Çelenk, 2013, s. 150).

2.2.5.6. Voleybolda Plonjon Tekniği

Plonjonda amaç, çok hızlı gelen ve servis veya paslarla karşılanamayacak derecede uzak noktalara giden topların kurtarılmasıdır. Bu amaçla sporcu; kayma, yuvarlanma ve uçma hareketleriyle topun yere temas etmesini engellemeye çalışır (MEB, 2012, s. 358).

2.3. Voleybolda Öğretim Model ve Yöntemleri

Beden eğitimi ve spor eğitiminde kullanılan birçok öğretim yöntem ve teknikleri mevcuttur. Yöntemler tek başına kullanılabildiği gibi, farklı yöntemler birbirleriyle de kullanılabilir. (Topkaya, 2011). Bu yöntemleri Metzler; Doğrudan, Bireyselleştirilmiş, İşbirlikli Öğrenme, Spor Eğitimi, Akran, Düşünme, Kişisel ve Sosyal Sorumluluk, Taktik Oyun Öğretim Modelleri olarak tanımlamıştır (Metzler (2005). Mosston ve Ashwoth, 2002 yılında beden eğitimi ve spor öğretimine dair 11 adet stil tanımlamıştır (İnce, Hünük, 2010). Bu stillerden beş tanesi, sunuş yolu yaklaşımının kapsamında yer alan Komut, Alıştırma, Eşli çalışma, Kendini Denetleme ve Katılım öğretim stilleridir. Diğer 6 stil, Buluş yolu yaklaşımı içerisinde yer almaktadır. Bu stiller; Yönlendirilmiş Buluş, Problem Çözme: Tek Doğru, Problem Çözme: Farklı Yollar Öğretimi, Öğrencinin Tasarımı, Öğrencinin Başlatması ve Kendi Kendine Öğretme öğretim stilleridir (Aka, 2014, s. 44).

Bu yöntemler, müfredattaki diğer dersler için de geçerlidir. Ancak beden eğitimi derslerinin uygulamalı olarak işlenmesi sebebiyle, (Bahadır, 2011) öğretim yöntemleri beden eğitimi derslerinde revize edilerek uygulanmaktadır (İnce ve Hünük, 2010). Bu amaçla yapılandırıcılık kuramının kapsamındaki yöntemler, beden eğitimi derslerinin verilmesinde ön plana çıkmaktadır. Çünkü öğrenmede yapılandırmacılık; öğrenilmiş eski bilgilerin geri çağırılarak yeni bilgilerle revize edilip kullanılmasıdır.

Yapılandırmacılık kuramı kapsamındaki beden eğitimi ve spor eğitimine yönelik modeller ise; Komutla Öğretim, Alıştırmayla Öğretim, İşbirliği ile Öğretim- Eşli Çalışma, Kendini Denetleme, Katılımla Öğretim, Yönlendirilmiş Buluş, Problem

Çözme, Bireysel Programlama, Öğrencinin Başlatması, Taktik Oyun ve Spor Eğitim Modelleridir (Aka, 2014, s. 45-46).

Voleybol öğretiminde hangi yöntemin veya yöntemlerin uygulanacağı; uygulanacak fiziksel aktivitelere, amaçlara, öğrencilerin yaş ve yeteneklerine göre belirlenir. En iyi yöntem; öğretimin etkinliğine uygun olan ve öğrencilerin aktif olarak katılmasını sağlayan yöntemdir (İnan, 2018, s. 7-8).

Beden eğitimi ve spor eğitimine yönelik modeller, aşağıda ana başlıklarla incelenmiştir.

2.3.1. Komut Yöntemi (Klasik Yöntem):

Öğretmen merkezli bir modeldir. Öğrenci tamamıyla öğretmene tabidir . Çoğu zaman kararları öğretmen verir ve öğrenci, kendisinden istenilenleri yerine getirmekle sorumludur. (Demirci, 2006, s. 32). Öğretmen öğrenmeye dair hedefleri belirler, öğrencilerin aktivitelerini organize eder ve öğrenciye gelişimine dair geri bildirimlerde bulunur (Nebioğlu, 2006, s. 128).

Bu modelde öğrencilerin pasif olmasından dolayı öğrenciler bilgileri ezberlemedir. Bu nedenle bilgiyi kullanma ve yeniden yapılandırma becerileri gelişememektedir. Ancak bol tekrarlar sayesinde öğrencilerin motor becerileri gelişmektedir. Genel özellikleri incelendiğinde, öğretim modelinin standart ve kalıplaşmış halde olduğu anlaşılmaktadır. Öğrencilerin kendine has öğrenme süreleri ve yöntemleri göz ardı edilir ve her öğrencinin aynı anda öğrendiği varsayılır. Bilgi, öğretmenden öğrencilere genellikle anlatılarak aktarılmaktadır. Anlatım, olanaklar ölçüsünde süslemelerle çeşitlendirilse de öğrenmenin düzeyi farklılık göstermeyecektir (Aka, 2014, s. 46).

Öğretmen aktif, öğrenci ise pasif durumdadır. Öğrencinin, bilgiyi aktarıldığı gibi aldığı varsayılmaktadır. Öğrencilerin bilgiyi yeniden yapılandırması göz ardı edilmekte ve öğrencilere öğretilenleri aynen tekrarlama sorumluluğu yüklenmektedir. Öğrencilerin hepsinin aynı şekilde öğrendiği varsayılmakta öğrencilere ait öğrenme hızı ve yöntemi ,öğrenme stili, zeka türü ve kapasitesi gibi bireysel faktörler göz ardı edilmektedir (Mosston ve Ashworth, 2009, s. 17).

Öğrenciler ise içi boş bir levha olarak görülmektedir. Tıpkı boş levhanın doldurulan şeyi aynen alması gibi öğrencinin de öğretilenleri olduğu gibi benimsemesi istenmektedir. Öğrenciden, öğretilenleri düşünmeden ve sorgulamadan olduğu gibi kabul etmesi istenmektedir. Öğrencilerin düşünmelerinin göz ardı edilmesi gibi fikirleri ve yorumları da önemsenmemektedir (Aka, 2014, s. 47-48). Öğretmenin sınıfta tek otorite olduğu, öğrencilerin düşünmesine, fikir yürütmesine ve sorgulamasına imkan vermeyen bu yöntemde sınıf içi iletişim oldukça sınırlıdır. Bu yönüyle geleneksel öğretim modeli öğrencilerin sosyal gelişimlerini sınırlandırmakta, ezberlemeye yöneltmekte, düşünmeyen ve sorgulamayan bireyler olarak yetişmesine sebep olmaktadır (Özgül, 2015, s. 17)

Ancak okullardaki sınıfların çok kalabalık olmasından dolayı sınıf içi otoriteye ihtiyaç duyulması, müfredatların çağdaş yaklaşımlara uygun olmaması, öğretmenlerin öğretim ilke ve yöntemlerini tam kavrayamamış olması ve çağdaş yaklaşımları takip etmemesi, öğretici için kolay ve ekonomik olması sebebiyle klasik yöntem, öğretmeni aktifleştirip öğrencileri pasif kılması, kişisel öğrenme farklılıklarını göz ardı edip sadece bilgi aktarımı odaklı olmasına rağmen beden eğitimi ve spor dersleri kapsamında uzun süredir kullanılmakta ve kullanımı halen devam etmektedir (Aka, 2014, s. 47).

2.3.2.2. Alıştırma Yöntemi:

Bu yöntem; öğretmenin daha önceden belirlediği bir hareketin, öğrenci tarafından uygulamasının yapılarak, öğretilmesi yoludur. Komut yönteminde kararlar tamamen öğretmene ait iken bu yöntemde öğretmenler bazı kararların alınmasını öğrenciye bırakmaktadır. Öğrencilerin hangi araçları kullanacağının ve hangi konularda kararlar alabileceğinin bilgisi, öğretmen tarafından verilmektedir (Nebioğlu, 2006, s. 128).

2.3.3. Eşli Çalışma Yöntemi:

Öğrencilere, gruplar halinde çalışma yaptırılması yöntemidir. Bu yöntemde öğrenciler eşleştirilerek her eşe belirli bir sorumluluk verilir. Eşlerden biri uygulayacağı hareketle ilgili kararlar alıp onu uygularken diğer eş, eşine geribildirimde bulunur (Demirci, 2006, s. 38) Öğretmen, öğrencilerin arasında eş değişimi ve diğer uyarılarda bulunur (Nebioğlu, 2006, s. 129).

2.3.4. Kendini Değerlendirme Yöntemi:

Kendini değerlendirme yönteminde amaç; öğrencilerin aldıkları sorumlulukların arttırılmasıdır. Öğrenciler, öğretmen tarafından belirlenen kriterler doğrultusunda uygulama yapar ve öz performanslarını değerlendirirler. Öğrenci, kendi performansının değerlendirmesini yaparken gözlem kartlarından faydalanır. Bu yöntemin amacı, öğrencinin kendi performansını değerlendirirken öğretmenden bağımsız olmasıdır (Mosston, Ashworth, 2004, s. 83).

2.3.5. Katılım Yöntemi:

Yukarıda bahsedilen dört yöntemin tersine bu yöntemde öğrenciler, alternatif görevler üstlenirler. Öğrencilerin her biri, aynı görev kapsamında birbiriyle benzer alternatifleri kullanırlar. Üstlendikleri görevlerin zorluk derecelerini öğrenciler belirler. Bu yöntemde amaç, öğrenciye fazla özgürlük vererek onların etkinliklere katılmasını sağlamaktır (Çöndü, 1999, s. 105).

2.3.6. Yönlendirilmiş Buluş Yöntemi:

Yönlendirilmiş buluşta öğretmen tarafından hedef belirlenir. Öğrencinin hedefe ulaşması için sorması gereken sorular öğretmen tarafından hazırlanır. Öğretmen yönlendirici roldedir. Öğrenci, zihinsel faaliyetlerle hedefe ulaşmaya çalışır (Yavaş ve İlhan,1997,s:32).

2.3.7. Problem Çözme Yöntemi:

Bu yöntemde, öğrencilerin yaşadıkları ortamdan problemler seçilip alınmakta ve öğrenciler bu problemi çözmeye çalışmaktadır. Problemin çözülmesinin istenmesinde hedeflenen, öğrencinin zihinsel faaliyetlerde bulunmasıdır. Bu yöntem sayesinde sporda her zaman yeni buluşlar görülmüştür. Ayrıca öğrencinin problemler karşısında mücadeleciliği de arttırılmaktadır. (Yoncalık, 2006, s. 32).

2.3.8. Kişisel Program-Öğrencinin Tasarımı Yöntemi:

Bu yöntem; işlenecek olan konuların geneline ve konu başlıklarına öğretmenin karar verdiği bir yöntemdir. Öğrenci, bu çerçevede hareket ederek kişisel programını oluşturur (Mosston ve Ashworth, 2009, s. 193).

2.3.9. Öğrencinin Başlatması Yöntemi:

Sorumluluğun öğrenciye bırakıldığı bu öğretim yönteminde; öğrenciler, uygulayacakları yöntemi kendileri başlatırlar. Zira bu yöntemde, öğrencilerin; performans seviyelerinin, yapabileceklerinin bilincinde oldukları düşüncesinden hareket edilir (Aracı, 2007, s. 23).

2.3.10. Kendine Öğretme Yöntemi :

Bu yöntemde öğrenciler, öğretmen tarafından belirlenen ölçütler doğrultusunda öz performanslarını değerlendirirler. Öğrenci bütün safhalarda öğretmenden bağımsız çalıştığından kararları da kendisi vermektedir. Kısaca bu yöntemde öğrenci, hem uygulayıcı hem de öğretmen pozisyonundadır (Böke, 2016, s. 25).

2.3.11. Yapılandırmacı Öğrenme Yaklaşımı

'Yapılandırmacılık'; bilginin, kişinin kendisi tarafından yapılandırılmasıdır. Bu yaklaşımda kişiler, öğrendikleri eski bilgiler ve yeni bilgiler arasında bağ kurarlar. Eski bilgileri belleğine geri getirir, yeni bilgilerle düzenleyerek onları yeniden yapılandırırlar (Daley, 2001, s. 41).

Bu yaklaşımda sınıf içerisinde, işbirliğine dayalı demokratik öğrenme ortamları öğretmen tarafından oluşturulur (Ersoy, 2005, s. 171). Öğrencilerin kendisini daha iyi hissetmelerini ve diğer kişilere saygı duymalarını sağlamak amacıyla heterojen gruplar öğretmen tarafından oluşturulur. Her bir gruptaki öğrencilerin başarısı değişiklik göstermektedir. Grup içerisindeki başarılı öğrenciler diğer grup arkadaşlarının öğrenmesine yardım etmekte ve böylece grup içerisindeki üyeler birbiriyle yardımlaşmaktadır. Bu nedenle, yapılandırmacı yaklaşımdaki heterojen grupların başarısı, homojen gruplara göre daha yüksektir. Akademik başarıları farklı düzeyde olsa da her öğrenciye eşit fırsatlar sunulmaktadır. Her öğrenci, sınıf içinde kendi kararlarını

verebilmekte, kendi öğrenme planlarını oluşturup uygulama hakkına sahiptir (Gülüm, 2008, s. 30).Öğretmenin görevi ise öğrenciye rehberlik etmektir (Johnson, 2004, s. 73). Öğrenciyi merkezine alan ve ona sorumluluk veren bir modeldir.

Yapılandırmacı yaklaşımı beden eğitimi derslerinde kullanırken, yapılandırmacı oyun öğretimi yaklaşımı uygulanabilir. Bu yaklaşım, öğrencinin gelişimini ve oyun oynamayı anlamasını hedefler. Bu hedefi gerçekleştirmek için gerçek oyunların uyarlanmış versiyonları kullanılabilir. Bu amaçla uygun yöntemler; yapılandırmacı oyun öğretimi yaklaşımı ile hazırlanan taktiksel oyun yaklaşımı öğretimi (TOYA) ile Spor Eğitimi Modelidir (Gülüm, 2008, s. 30).

Taktik oyun yaklaşımında, öğrencilere taktik bilinci verilir. Bilgi ise oyun sırasında öğrenilir. Spor eğitim modeli ise, mevcut lig sezonlarının sınıf içindeki minyatür versiyonu gibidir (Ünal, 2016, s. 70).

2.3.12. Taktiksel Oyun Yaklaşımı Öğretimi (TOYA) Modeli

TOYA, 1982 yılında Bunker ve Thorpe tarafından geliştirilmiştir. Bu modelde; öğrencilerin oyuna katılarak fiziksel becerileri öğrenmeleri amaçlanır. Öğrencilerin zihinsel açıdan etkin olarak oyuna katılımı sağlanmaya çalışıldığından taktikler öğrencilerin seviyelerine göre verilir. Verilen taktikler üzerinden öğrencilerin oyunu anlayarak karar vermeleri ve kendilerini geliştirmeleri beklenir (Demirhan, 2012, s. 154). Öğretmenin sorumluluğu, öğrencinin etkin bir şekilde oyuna katılımını sağlamak ve oyunu anlamasını sağlamaktır. Bu modelde öğrencinin bilişsel, fiziksel ve devinişsel gelişimi azami seviyededir (MEB, 2009, s. 21). Öğrencilerin fiziksel gelişimi, davranışlarında da tutarlılık oluşturmakta, stresle daha kolay baş edebilmelerini sağlamakta ve özgüvenlerini de geliştirmektedir. Ayrıca oyun yoluyla yardımlaşma, kazanma ve kaybetmeyi kabullenebilme olgunluğu, mücadele edebilme gibi sosyal kazanımlar da edinilmektedir (Karaşahinoğlu, 2015, s.96).

2.3.13. Spor Eğitimi Modeli

Spor Eğitimi Modeli, Darly Siedentop'un 80'li yıllarda geliştirdiği bir modeldir. Bu modelin temel amacı, beden eğitimi dersinde öğrencilere özgün spor deneyimi sağlamaktır. Sağlanacak olan bu deneyimin, öğrencilerin gelişim düzeylerine uygun

olması önemlidir. Bununla birlikte, bu deneyime sınıfın tamamının katılması sağlanmalıdır (Hastie, 2013, s.24).

Geleneksel öğretme yöntemlerinde beden eğitimi öğretmenleri, sporun nasıl oynanacağını öğretmeye çalışmak yerine sadece spora ait becerileri kazandırmaya çalışmaktadır. Bu durum, öğrencilerin sporu tam anlamıyla öğrenip uygulayamamasına sebep olmaktadır . Öğrencilere fiziksel aktivitelerden ziyade sporu öğretmek amacıyla Siedentop, Mand ve Taggart tarafından Spor Eğitim Modeli geliştirilmiştir. Model, sporun öğretilmesinin yanı sıra oyunun bir parçası olarak da fiziksel aktiviteleri öğretmektedir (Siedentop 1994). Siedentop'un beden eğitiminin en iyi oyun kavramı ile açıklandığını öne sürmesi sebebiyle modelin kavramsal temellerini, oyun üzerine kurmuştur (Bilgin, 2017, s. 5-6)

Spor Eğitimi Modeli; bilgili, becerikli ve istekli spor insanı yetiştirmek hedefindedir. 'bilgili' terimi oyuna katılabilmek için yeterli becerilere sahip olmayı; 'becerikli' terimi sporda bilinçli olmayı; 'istekli' terimi ise sporda hevesli olmayı kapsamaktadır (Koyuncuoğlu, 2015, s. 64-65)

Siedentop'un spor eğitiminde altı ilkesi mevcuttur. Bu ilkeler; spor eğitim sürecinin tıpkı spor ligleri gibi sezonluk olması, oyuncuların sezon boyunca takımların üyesi olması, sezonların antreman ve yarışmalar ile tanımlanması, her sezon sonrasında sonuçlanan bir etkinliğe sahip olması, spor eğitiminin bütün aşamalarının kayıtlarının tutulması ve sezonların bir festival biçiminde gerçekleşmesidir (Bilgin, 2017, s. 7). Bu ilkeler ışığında spor eğitiminde ders ünitelerinin yerine lig sezonları kullanılır. Bir sezon, minimum yirmi ders saati boyunca sürmelidir. Bir sezonun hem uygulama hem de yarışmalardan oluşması sebebiyle öğrenciler sezon boyunca önemli deneyimler kazanır. Sezon süresince öğrenciler takım içinde birçok faaliyette bulunarak kendi becerilerini geliştirme imkanı bulurlar. Takım içerisindeki faaliyetlerin zorluğu günden güne artarak ilerlemektedir. Sezon süresi boyunca kendi becerilerini geliştiren öğrenciler, sezon sonundaki finale hazırlanırlar .

Spor eğitimi modelinde öğrenciler, sezonun başında bir takıma atanırlar ve sezon boyunca aynı takımda devam ederler. Burada hedeflenen, takım içindeki dostluğu ve iletişimi arttırmaktır. Böylece takımın her üyelesi arasında güven oluşmaktadır (Bilgin,

2017, s. 8-10). Öğrenciler, oyunun kurallarını değiştirme hakkına sahiptir. Her takım ve takımdaki oyuncular, sezon boyunca kısa ve uzun vadeli kararlar alabilmektedir (Metzler, 2005, s. 300). Sezon devam ederken ve sezonun bitiminde, festival havasında olan resmi bir yarışma programı hazırlanır. Her takım, yarışmadaki performanslarına bağlı olarak puan alırlar ve sezon süresi boyunca biriken puanları toplanarak sezonun şampiyonu belirlenir (Bilgin, 2017, s. 8-10). Sezon, bir final misali, zirve bir müsabaka ile biter. Bu müsabakalar, bireysel veya takım karşılaşması şeklinde gerçekleşir (Metzler, 2005, s. 300). Sezon sonunda, çeşitli ödüller de verilebilir (Bilgin, 2017, s. 8-10). Sezon boyunca tutulan kayıtlar, amacına göre basit veya detaylı olabilir (Metzler, 2005, s. 300). Düzenli tutulan kayıtlar, öğrencilerin gerçek performanslarının belirlenmesini kolaylaştırır (Bilgin, 2017, s. 8-10). Spor karşılaşmaları yapılmadan önce alan çeşitli dekoratif öğelerle süslenir (Metzler, 2005, s. 301). Takımlara ad verilir, takıma ait resimler çekilir, başarılar duyurulur (İnce vd, 2010, s. 50).

Spor Eğitim modeli, öğrencilerin bilişsel, duyuşsal ve psikomotor alan becerilerinin gelişmesine katkı sağlar. Spor eğitim modelinin aktiviteleri ve bu aktivitelerin uygulanmasına bağlı olarak kazandırdığı beceriler, tablo 1'de sunulmuştur (Metzler, 2005, s. 304)

Tablo 2.1. Öğrenme Aktiviteleri ve Öncelikli Öğrenme Alanları İlişkisi

Öğrenme Aktiviteleri	Öncelikli Öğrenme Alanları
Organizasyonel Kararlar Verme	1. Bilişsel 2. Duyuşsal
Sezon Öncesi Uygulama (Oyuncu)	1. Psikomotor 2. Bilişsel 3. Duyuşsal
Sezon Öncesi Uygulama (Antrenör)	1. Bilişsel 2. Duyuşsal 3. Psikomotor
Görev Rollerini Öğrenme	1. Bilişsel 2. Duyuşsal 3. Psikomotor
Takımın Bir Üyesi Olarak Çalışma	1. Duyuşsal 2. Bilişsel 3. Psikomotor
Yarışma Oyunları (Oyuncu)	1. Psikomotor 2. Bilişsel 3. Duyuşsal
Yarışma Oyunları (Antrenör)	1. Bilişsel (taktik ve strateji) 2. Duyuşsal (takım liderliği) 3. Psikomotor

Spor eğitimi modeli altında 3 model bulunur. Bu modeller: doğrudan öğretim, işbirliği ile öğretim ve akran öğretimidir. Doğrudan öğretim modelinde öğretmen tarafından öğrencilere çeşitli görevler verilir ve bu görevler uygulatılır (Siedentop vd., 2004). İşbirliği ile öğrenme modelinde ise, her bir takım sezon için hazırlanır. Bu yol ile sorumluluklarının büyük bir kısmını da öğrenmiş olurlar. Akran öğrenmelerini ise takımdaki öğrenmelerin büyük bir kısmı oluşturur. Takımın bir üyesi, diğer üyesinin bilgi ve stratejilerin öğrenmesine yardımcı olur. Bu görevi genellikle takımın en fazla beceriye sahip olan üyesi gerçekleştirir (Siedentop ve diğerleri, 2004). Spor eğitim modelinde öğretim sorumluluğu, öğretmenden ziyade öğrenciye verilmiştir. Öğretmene verilen rehberlik rolüyle öğretmen pasifleşmekte, öğrenci ise artan sorumlulukları nedeniyle aktifleşmektedir (Koyuncuoğlu, 2025, s. 65).

Yapılandırıcı yaklaşıma dayalı spor eğitim modeli ve TOYA dışında birçok öğretim yöntemi mevcuttur. Bunlardan biri de etkileşimli video yöntemidir (Erşahan, 2016, s. 39-41)

2.3.14. Etkileşimli Video Öğretim Yönetimi

Son zamanlarda video, görüntü ve sesi aynı anda verebilme özelliği nedeniyle, tıpkı ders kitapları gibi ders araçları arasında sayılmaktadır. Video, öğrencilere etkin öğrenme ortamı sağlamaktadır. Ayrıca kaçırılan dersi tekrar ve sınırsız izleme olanağı sunması nedeniyle video, eğitimde yazılı materyallere alternatif durumdadır (Demirel, 1996).

Etkileşimli video; video ve bilgisayarın birleştirilmesiyle oluşturulan bir çoklu ortam sistemidir. Bu sistemde, video ve bilgisayarın avantajları ön plana alınmış, dezavantajları da azaltılmıştır (Erşahan, 2016, s. 52). Öğrenme sürecinde etkileşimden kasıt; öğrencinin materyale tepki vermesi, materyalin de öğrenciye geribildirim vererek öğrencinin derse aktif katılımını sağlamasıdır (Thompson, 1991, s. 1). Böylece öğrenciler, öğrenmede pasif alıcı konumundan çıkarak bilgiye ulaşıp onu kullanmak amacıyla zihinsel ve fiziksel aktivite göstererek aktif duruma geçecektir (Thornburg ve diğerleri 2004'den aktaran: Yaman, 2007, s. 294-295).

Etkileşimli videolarda yer alan etkileşimlerin türleri birbirinden farklıdır. Diyalog kurma, kontrol Etme, Değiştirme/Düzenleme ,Araştırma ,Yönlendirme gibi çeşitli etkileşim türleri bulunmaktadır. Diyalog kurma; öğretmenin sorulara cevaplarını bilgisayara verdiği komut ile almasıdır. Kontrol etmede öğretmen sunumun akış sırasına ve uygulama adımlarına karar verir. Değiştirme veya düzenleme; bir simülasyondaki parametreleri öğretmenin düzenlemesidir. Araştırma; öğretmenin bir içerik girerek başka bir içeriğe dair veriye ulaşmasıdır. Yönlendirme ise öğretmen veri tabanına girdiğinde seçim yaptırılarak materyal tarafından öğretmenin farklı alanlara yönlendirilmesidir.

Etkileşimli videolar, eğitim sektöründe; arşiv olarak, konferans araçları olarak kullanılabilir. Öğretmen tarafından önceden hazırlanıp kaydedilmiş videoların bilgisayarda sunumu yapılır. Klasik videolarda öğrencilerde sadece izledikleri üzerinden bilgi akımı gerçekleşirken etkileşimli videolarda öğrenci hem görüntüyü izleyebilmekte hem de sunumun gidişatını tepkileriyle veya geribildirimleriyle yönlendirebilmektedir. Bilgisayar, öğrencilerin tepkisini bekleyerek video içeriğini, onların tepkilerine göre

uygun parçadan sürdürmektedir. Öğrenciler tepki aracı olarak klavye,veya dokunmaya hassas monitörlerden yararlanabilmektedir (Faddle, 2013, s. 159).

Öğretimde etkileşimli video kullanılmasının birçok yararı vardır. Bunlar; öğrenme süresini azaltması, eğitim kalitesinin her zaman aynı kalması, kişi başına düşen eğitim maliyetinin düşük olması, öğrencileri aktifleştirerek motivasyonlarını arttırması, ses ve grafik gibi bir çok mesaj türünü aynı anda sunması, uygulayarak öğrenme fırsatı sunması olarak sayılabilir (Erşahan, 2016, s. 53). Bu nedenle etkileşimli videolar, tıpkı birebir eğitim gibi uzaktan eğitimde de diğer öğretim yöntemlerine alternatif durumdadır (Taşlıbeyaz, 2015, s. 15).

2.3.15. İlgili Yayın ve Araştırmalar

Araştırmanın bu bölümünde, Spor Eğitimi Modeli ile Etkileşimli Video Öğretim Yöntemine dair yayın ve araştırmalar sunulmuştur.

2.3.15.1. Spor Eğitimi Modeli ile ilgili Yayın ve Araştırmalar

Sayıca sınırlı olan Spor Eğitimi Modeli ile ilgili yayın ve araştırmalar, aşağıda özetlenmiştir.

Çelen tarafından 2012 yılında yapılan "Spor Eğitimi Modeli ile İşlenen Voleybol Derslerinin Öğrencilerin Bilişsel, Duyuşsal ve Psikomotor Erişi Düzeylerine Etkisi" adlı çalışmada; 240 üniversite öğrencisi üzerinde araştırma yapılmıştır. Kendilerine Spor Eğitimi Modeli uygulanan Beden Eğitimi Öğretmenliği Bölümü öğrencilerinin, deney grubunu; Doğrudan Öğretim Modeli uygulanan Antrenörlük Eğitimi Bölümü öğrencilerinin ise, kontrol grubunu meydana getirdiği bu araştırmanın verilerini elde etmek üzere; araştırmanın başında ve sonunda 'Voleybol Dersi Başarı Testi', 'Voleybol Dersine Karşı Tutum Ölçeği', 'Oyun Performansı Değerlendirme Ölçeği' ve , gözlem formlarından yararlanılmıştır. Toplanan verilerin analizi sonucunda; deney ve kontrol grubunu oluşturan öğrencilerin erişi düzeyleri (bilişsel ve duyuşsal alana ait) arasında, deney grubu lehine; psikomotor alana ait becerilerin tümündeki erişi düzeyleri arasında, kontrol grubu lehine istatistiksel olarak önemli farklılıklar bulunmuştur. Diğer yandan, deney ve kontrol grubundaki öğrencilerinin beceri uygulaması bileşenine ait erişi puanları arasında, kontrol grubu lehine istatistiksel olarak önemli bir fark bulunduğu;

karar verme, ayarlama ve oyun performansı bileşenlerine ait erişi puanları arasında, deney grubu lehine anlamlı bir fark elde edildiği; oyuna katılım bileşenine ait erişi puanları arasında ise, gruplar arasında anlamlı bir fark bulunmadığı ortaya çıkmıştır (Çelen, 2012).

Doydu, Çelen ve Çoknaz tarafından 2013 yılında Çankırı ilinde yapılan "Spor Eğitimi Modeli'nin Öğrencilerin Beden Eğitimi ve Spora Karşı Tutumuna Etkisi" adlı araştırmada; Spor Eğitimi Modeli ile gerçekleştirilen ders dışı futbol eğitimi çalışmalarının, öğrencilerin beden eğitimi ve spora dair tutumları üzerindeki etkisi incelenmiştir. Deneysel desenlenen çalışmada, bir ilköğretim okulunun 2. kademesinde öğrenim gören 48 erkek öğrenci, örneklem olarak seçilmiştir. Örneklemin deney grubunu oluşturan 24 öğrenciye Spor Eğitimi Modeli, kontrol grubunu oluşturan 24 öğrenciye de Geleneksel Öğretim Yaklaşımı ile hazırlanan bir çalışma programı, 16 hafta süre ile uygulanmıştır. Deney ve kontrol grubu altındaki öğrencilerin beden eğitimi ve spora olan tutumlarını tespit etmek amacıyla, araştırmanın başında ve sonunda Beden Eğitimi ve Spor Tutum Ölçeğinden yararlanılmıştır. Deney ve kontrol grubunu oluşturan öğrencilerinin ön-test ve son-test tutum puanlarının incelenmesi sonucunda; iki gruba dair tutum giriş ve çıkış davranışlarında önemli bir fark bulunmadığı görülmüştür; kontrol ve deney grubu öğrencilerinin tutum son test puanlarının karşılaştırılması sonucunda da; iki grup arasında istatistiksel olarak, yine anlamlı bir fark bulunmadığı ortaya çıkmıştır (Doydu, Çelen, Çoknaz, 2013).

Doydu ve Çoknaz tarafından 2013 yılında yapılan "İlköğretim II. Kademe Ders Dışı Futbol Çalışmasında Uygulanan Spor Eğitimi Modelinin Öğrencilerin Bilişsel, Psikomotor ve Oyun Performansı Erişi Düzeylerine Etkisi" adını taşıyan çalışmada; Spor Eğitimi Modeli'nin ders dışı futbol egzersizlerine katılan öğrencilerin çeşitli gelişim alanları ve oyun performansları üzerine etkisi araştırılmıştır. Bu amaçla; örneklemi oluşturan 48 öğrenci, deney grubu altındaki 24 erkek öğrenci Spor Eğitimi Modeli, kontrol grubu altındaki 24 erkek öğrenci ise, Geleneksel Öğretim Yaklaşımı ile hazırlanan ders dışı futbol eğitimi çalışma programına, 16 hafta süre ile alınmıştır. 'Futbol Başarı Testi', 'Futbol Genel Yetenek Testi' ve 'Oyun Performansı Değerlendirme Ölçeği' ile toplanan verilerin analizi sonucunda; bilişsel alan erişi düzeylerinin karşılaştırılmasında, deney grubu lehine önemli bir fark bulunmadığı;

psikomotor alanı oluşturan şut ve pas becerisi erişi düzeyleri arasında deney grubu lehine önemli bir fark bulunduğu; destekleme ve oyun performansı bileşenlerine ait erişi puanları arasında ise, deney grubu lehine bir fark bulunmuştur. (Doydu, Çoknaz, 2013).

Bekar, Cengiz, Kıran ve Çetin tarafından 2016 yılında yapılan "Spor Eğitimi Modeli ile Futbol Öğretimi ve Bilgi Düzeyinin Geliştirilmesi" adlı çalışmada; Spor Eğitimi Modelinin 10-11, 12-13 ve 14-15 yaş futbolcularının öğrenme alanlarına etkisi araştırılmıştır. Zenginleştirilmiş desende tasarlanmış bu araştırmada veriler, 'Futbol Bilgi Testi' kullanılarak ve nitel boyutta görüşmeler yapılarak toplanmıştır. Toplanan verilerin değerlendirilmesi sonucunda; Spor Eğitimi Modeli doğrultusunda gerçekleştirilen antrenmanların, futbol oynayanların bilişsel ve devinişsel gelişim düzeyleri üzerinde önemli ölçüde etki ettiği tespit edilmiştir (Bekar, Cengiz, Kıran ve Çetin, 2016).

Koyuncuoğlu ve Şentürk tarafından 2016 yılında yapılan bir çalışmada; cimnastik branşında, Spor Eğitimi Modeliyle gerçekleşen uygulamaların, bilişsel ve psikomotor erişi düzeyleri üzerine etkisi araştırılmıştır. Deneysel desenlenen bu çalışmanın araştırma grubunu, 6. sınıfta öğrenim gören ve hiç Cimnastik eğitimi almamış olan 24 öğrenci (12 kız ve 12 erkek) oluşturmuştur. Araştırmanın deney grubuna, Spor Eğitimi Modeli; kontrol grubuna ise, Geleneksel Yöntem doğrultusunda hazırlanan program, 12 hafta süresince uygulanmıştır. Araştırmanın verilerini toplamak için 'Cimnastik Başarı Testi' ve gözlem formları kullanılmıştır. Toplanan verilerin çözümlenmesi ile, kontrol ve deney gruplarının bilişsel ve psikomotor gelişim düzeylerinin karşılaştırılmasının sonucunda; bilişsel ve psikomotor alanda, deney grubu lehine önemli bir fark tespit edilmiştir. Araştırmanın sonuçlarına göre; Spor Eğitimi Modeli programı, Geleneksel Eğitim Modeline nazaran, Cimnastik öğretiminde etkili bir modeldir (Koyuncuoğlu ve Şentürk, 2016).

Sural ve Savaş tarafından 2017 yılında Ankara ilinde yapılan "Farklı Öğretim Yöntemleriyle İşlenen Basketbol Dersinin Öğrencilerin Psikomotor Erişi Düzeylerine Etkisi" başlıklı bir çalışmada; farklı öğretim yöntemleriyle işlenen basketbol derslerinin üniversite öğrencilerin psikomotor alan erişi düzeyleri üzerindeki etkisini incelemek, amaçlanmıştır. Deneysel desenlenen araştırmanın örneklemi, Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümü öğrencilerinden seçilen 60 erkek oluşturmuştur. Basketbol dersi

alan öğrencilerden oluşan örneklem, Spor Eğitimi Modeli'nin uygulandığı model 1 grubu ve Doğrudan Eğitim Modeli'nin uygulandığı model iki grubu olarak belirlenmiştir. Araştırmanın verilerini elde etmek için; işlenecek basketbol konularına dair temel basketbol hareketlerine yer veren 'Gözlem Formu' kullanılmıştır. Elde edilen verilerin analizi sonucunda; model 1 ve model 2 grubu öğrencilerinin psikomotor alana ait erişi düzeyleri arasında, model 2 grubu lehine istatistiksel açıdan önemli bir fark bulunduğu görülmüştür (Sural ve Savaş, 2017).

Bilgin tarafından 2017 yılında Afyonkarahisar'da yapılan bir çalışmada; Spor Eğitimi Modeli ile uygulanan beden eğitimi ve spor derslerinin öğrencilerin tutumlarına etkisinin varlığını araştırmak ve Spor Eğitimi Modeli ile Doğrudan Öğretim Modeli'nin öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersine olan tutumları arasındaki farklılığın tespiti amaçlanmıştır. Bu amaçla; 6. ve 7. sınıf öğrencilerinden 29'u üzerinde araştırma yapılmıştır. Deney grubu, 6. sınıfta öğrenim gören 18 öğrenciden; kontrol grubu ise, 7. sınıfta öğrenim gören 11 öğrenciden oluşan bu araştırmada; beden eğitimi ve spor dersi, deney grubunda Spor Eğitimi Modeli; kontrol grubunda ise, Doğrudan Öğretim Modeli ile yürütülmüştür. Araştırmanın verileri, 'İçsel Güdülenme Envanteri' ve kayıt altına alınan görüşmelerle toplanmıştır. Toplanan verilerin analiz edilmeleri sonucunda; öğrencilerin ilgi duyma/hoşlanma, algılanan yeterlilik, değer/fayda, çaba/önem ve iş algısı boyutlarında önemli farklılıklar tespit edilmiş, algılanan seçme hakkı ve baskı/gerilim boyutlarında ise, anlamlı bir farklılık tespit edilmemiştir (Bilgin, 2017).

Asma ve Soytürk, 2018 yılında yaptıkları bir araştırmada; farklı öğretim biçimleri (Spor Eğitimi Modeli, Oyun Uygulamaları Yaklaşımı ve Öğretmen Merkezli Öğretim) ile işlenen voleybol derslerini, öğrenme çıktıları bakımından incelemişlerdir. Deneysel desenlenen bu çalışmada, 60 üniversite öğrencisine, 9 haftalık uygulama süresinin başında ve sonunda, veri toplama araçları olan 'Voleybol Bilgi Testi' ve 'Voleybol Beceri Testi' uygulanmıştır. Elde edilen verilerin analizi; yapılan uygulamaların sonucunda grupların tümünde ilerleme kaydedildiği; psikomotor boyutta Oyun Uygulamaları Yaklaşımı, bilişsel boyutta da Oyun Uygulamaları Yaklaşımı ve Spor Eğitimi Modeli gruplarının en yüksek skorları yakaladığı sonucunu ortaya koymuştur (Asma ve Soytürk, 2018).

2.3.15.2. Etkileşimli Video Öğretim Yöntemi ile ilgili Yayın ve Araştırmalar

Sınırlı sayıda tespit edilen Etkileşimli Video Öğretim Yöntemi ile ilgili yayın ve araştırmalar, aşağıda özetlenmiştir.

Demirkan tarafından 2006 yılında yapılan bir çalışmada; Fen ve Teknoloji dersinde etkileşimli video kullanılarak, bir ünitenin öğretiminde dahil olabilecek çoklu ortamı destekleyici bir materyalin geliştirilmesi ve farklı yöntemler ile sunulmasını araştırılmıştır. Altıncı sınıfta öğrenim gören 103 öğrencinin katıldığı araştırma, 4 grup halinde yürütülmüştür. Bu gruplar: 'etkileşimli videonun sınıf olarak kullanılması', 'etkileşimli videonun öğretmen tarafından yardımcı bir öğretim materyali olarak kullanması', 'öğrencinin bilgisayar başında küçük grup ile öğrenmesi' ve 'öğrencinin bilgisayar başında bireysel öğrenmesi' şeklinde belirlenmiştir. Sınıf içi gözlemler yapılarak ve anketler uygulanarak nitel ve nicel verilerin elde edildiği bu araştırmanın sonucuna göre; etkileşimli videonun farklı şekillerde kullanılmasının, öğrencilerin başarıları ve tutumları üzerinde anlamlı bir etki oluşturmadığı; fakat motivasyonlarını arttırdığı ve öğrenmelerini olumlu yönde etkilediği görülmüştür.

2009 yılında Göcek tarafından yapılan "Bilgisayar Destekli Öğretimin Voleybol Ünitesinin Öğrenimi Üzerine Etkisi" adlı çalışmada; bilgisayar destekli öğretim uygulamalarının öğrencilerin bilişsel, duyuşsal ve devinişsel yönden erişi düzeylerine etkisinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Bu amaç ile, Ankara'nın Çubuk ilçesindeki bir orta öğretim kurumuna kayıtlı 86 öğrenci üzerinde araştırma yapılmıştır. Deneysel olan bu araştırmada elde edilen verilerin çözümlenmesi sonucunda; Geleneksel Öğretim Yöntemi ile Bilgisayar Destekli Öğretim Yönteminin karşılaştırılması ile, bilişsel alanda kontrol grubu ile deney grubu arasında önemli bir fark bulunmadığı, duyuşsal alanda ise iki grup arasında anlamlı fark bulunduğu; devinişsel alanı oluşturan parmak pas, manset pas, tenis servis ve smaç becerileri bakımından Bilgisayar Destekli Öğretim Yöntemi lehine önemli farklılık bulunmuştur (Göcek, 2009).

Erşahan'ın 2016 yılında Ankara'da yaptığı bir çalışmada; Etkileşimli Video Öğretim Yönteminin, 7. Sınıfta öğrenim gören öğrencilerin akademik başarıları, tutum ve algılamaları üzerindeki etkisi, uygulanan mevcut öğretim yöntemi ile karşılaştırılarak, araştırılmıştır. Deneysel olan bu araştırmaya, 27 öğrenci deney grubu ve 24 öğrenci

kontrol grubu olmak üzere, toplam 51 öğrenci katılmıştır. İlgili ders konusu, deney grubu altındaki öğrencilerde Etkileşimli Video Öğretim Yöntemi ile; kontrol grubu altındaki öğrencilerde ise, uygulamadaki öğretim yöntemine uygun bir şekilde, ders kitabında yer alan yönergeler çerçevesinde işlenmiştir. Öğrencilere uygulamadan önce ve sonra 'İş ve Enerji Başarı Testi' ve 'Fen ve Teknoloji Dersine Karşı Tutum Algılama Ölçeği' verilmiştir. Araştırma; Etkileşimli Video Öğretim Yönteminin, uygulamadaki öğretim metotlarına göre, Fen ve Teknoloji dersindeki akademik başarıyı artırdığı; öğrencilerin derse yönelik tutumlarında ise, her iki yöntem arasında herhangi bir farklılığa yol açmadığı sonucunu ortaya koymuştur (Erşahan, 2016).

Koçdar, Karadeniz, Bozkurt ve Büyük tarafından 2017 yılında yapılan "Açık ve Uzaktan Öğrenmede Sorularla Zenginleştirilmiş Etkileşimli Video Kullanımı" başlıklı çalışmada; uzaktan öğrenenler için geliştirilen sorularla zenginleştirilmiş etkileşimli videoların kullanımına dair öğrenenlerin görüşlerinin alınması ve alınan görüşlere bağlı olarak kullanılabilirlik, öğrenenlerin memnuniyeti ve gereklilik düzeylerinin araştırılması amaçlanmıştır. Kesitsel tarama ile desenlenen araştırmaya 2393 öğrenen katılmıştır. Araştırmada elde edilen bulgulara göre; sorular ile zenginleştirilmiş etkileşimli videolar, öğrenenler tarafından kolaylıkla kullanılabilmektedir. Öğrenenler, videoları faydalı bulduklarını; videoların etkili, verimli ve çekici öğrenme deneyimi yaşamalarına olumlu yönde etki ettiğini ifade etmişlerdir. Buna ek olarak; sorular yoluyla zenginleştirilmiş olan etkileşimli video kullanımına dair öğrenenlerin memnuniyet düzeyleri, yüksek bulunmuş; öğrenenler, bu türden videoların yaygınlaştırılmasını istemişlerdir (Koçdar, Karadeniz, Bozkurt ve Büyük, 2017).

Taşlıbeyaz tarafından 2018 yılında yapılan "İngilizce Eğitiminde Kullanılan Senaryo Temelli Etkileşimli Videolara Yönelik Öğrenci Görüşleri" adını taşıyan araştırmada; İngilizce dilbilgisi derslerinde kullanılan senaryo temelli etkileşimli videolara ilişkin öğrenci deneyimlerini ve görüşlerini incelemeyi amaçlamıştır. Bu amaç ile, 7. sınıfta öğrenim gören 42 öğrenci, üç haftalık uygulama sürecinde, İngilizce derslerinde senaryo temelli etkileşimli videolar ile çalışmışlardır. Durum çalışması olarak yürütülen araştırmanın verileri, 'Etkileşimli Video Değerlendirme Ölçeği' ve görüşme formlarıyla elde edilmiştir. Araştırma sonucunda; İngilizce eğitiminde kullanılan etkileşimli videolara ilişkin öğrenci görüşlerinin, genel anlamda olumlu olduğu ortaya çıkmıştır.

Yapılan literatür taraması ile; Türkiye'de eğitim alanında, Spor Eğitimi Modeli ve Etkileşimli Video Yöntemi ile ilgili yapılan araştırma sayısının oldukça az olduğu sonucuna varılmıştır. Bu nedenle; bu araştırmada, Yapılandırmacı yaklaşımı temel alan Etkileşimli Video Öğretim Yöntemi ve Spor Eğitimi Modeli doğrultusunda Voleybol Ünitesinin öğretilmesinin, öğrencinin erişi ve tutumuna etkisi olup olmadığı belirlenmeye çalışılmıştır.

BÖLÜM III

YÖNTEM

Araştırmanın bu bölümünde; araştırma modeli, evren ve örneklem, veri toplama araçları, verilerin toplanması ve analizi hususları üzerinde durulmuştur.

3.1. Araştırmanın Modeli

Yapılandırmacı yaklaşımı temel alan 'Etkileşimli Video Öğretim Yöntemi' ve 'Spor Eğitimi Modeli' ile yapılan öğretiminin öğrencilerin akademik başarıları ve üniteye yönelik algıları üzerine etkisini tespit etmeyi amaçlayan bu araştırma, nicel araştırma yöntemlerinden ön-test ve son-test gruplu yarı deneysel model olarak desenlenmiştir. Katılımcıları eşitlemenin mümkün olmadığı yerlerde ve eğitim araştırmalarında sıklıkla tercih edilen ve araştırmacılara önerilen araştırma desenlerindendir. Bu araştırma deseninde; EVG ve SEG grupları rastgele biçimde seçilir ve bütün gruplara ön-test ve son-test uygulanır.

6. sınıf Beden Eğitimi ve Spor dersi Voleybol Ünitesine ait kazanımların Yapılandırmacı yaklaşımı temel alan 'Etkileşimli Video Öğretim Yöntemi' ve 'Spor Eğitimi Modeli' yoluyla kazandırılmasının incelendiği bu araştırma, deneme modellerinden ön-test ve son-test deney gruplu model şeklinde tasarlanmıştır.

Yukarıda ifade bulan tasarıya bağlı olarak öğrenciler, yansız bir şekilde, EVG ve SEG olarak iki gruba ayrılmıştır. Araştırmanın EVG grubunu oluşturan birinci grup öğrencileri, Yapılandırmacı yaklaşımı temel alan 'Etkileşimli Video Öğretim Yöntemi'; SEG grubunu oluşturan ikinci grup öğrencileri ise, 'Spor Eğitim Modeli' ile hazırlanan Beden Eğitimi ve Spor dersi öğretim programıma katılmışlardır.

3.2. Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini, 2018-2019 eğitim-öğretim yılında İstanbul Capitol Orta Okulu'nda öğrenim gören öğrenciler oluştumaktadır.

Araştırmanın örneklemini ise, anılan okulun kura ile seçilen 6 B ve 6 C sınıfı öğrencileri oluşturmaktadır. Gönüllü 60 öğrenciden oluşan örneklemin 30'u, kendilerine 'Etkileşimli Video Öğretim Yöntemi' uygulanan EVG grubunu; diğer 30'u da, kendilerine 'Spor Eğitim Modeli' SEG grubunu temsil etmektedir. Her grubun öğrencilerinin seçiminde, kız ve erkek öğrencilerin sayısı eşit olarak düşünülmüştür. EVG ve SEG gruplarının tercihinde, yansız atama yöntemi benimsenmiştir.

Tablo 3.1. Örnekleme İlişkin Veriler

GRUPLAR		KIZ	ERKEK	TOPLAM
EVG GRUBU	Öğrenci sayısı	15	15	30
	Yüzde %	25	25	50
SEG GRUBU	Öğrenci sayısı	15	15	30
	Yüzde %	25	25	50
TOPLAM	Öğrenci sayısı	30	30	60
	Yüzde %	50	50	100

Tablo 3.2.'de sunulduğu üzere, EVG ve SEG grubunda yer alan öğrenci sayısı eşittir. Örneklemin gruplara göre dağılımına bakıldığında, EVG grubu ve SEG grubu altındaki kız ve erkek öğrencilerin sayıca birbirine eşit olduğu anlaşılmaktadır.

3.3. Veri Toplama Araçları

Bu araştırmanın verilerini toplamak üzere Beden Eğitimi ve Spor Tutum Ölçeği (BESYÖ), Voleybol Psikomotor Beceri Testi (VPBT) yanı sıra Voleybol Bilişsel Alan Testi (VBAT) kullanılmıştır. Veri toplama araçların özellikleri aşağıda açıklanmıştır.

3.3.1. Beden Eğitimi ve Spor Tutum Ölçeği (BESYÖ)

Araştırmanın duyuşsal alanına ait problemine cevap bulmak için, Demirhan'ın Altay ile birlikte 2001 yılında geliştirdiği 'Beden Eğitimi ve Spor Tutum Ölçeği'nden yararlanılmıştır. Ölçek; 24 maddeden oluşmaktadır. Bu maddelerin 12'si olumlu, 12'si olumsuzdur. 5'li Likert şeklinde tasarlanan ölçek; 'Tamamen Katılıyorum'

‘Katılıyorum’, ‘Kararsızım’, ‘Katılmıyorum’, ‘Tamamen Katılmıyorum’ ifadelerinden oluşmaktadır. Ölçeğin olumlu maddeleri; ‘Tamamen Katılıyorum’ ifadesinden başlayarak ‘5’, ‘4’, ‘3’, ‘2’, ‘1’ şeklinde puanlanırken; olumsuz maddeleri de ‘Tamamen Katılmıyorum’ ifadesinden başlayarak ‘5’, ‘4’, ‘3’, ‘2’, ‘1’ puanlamasına tabi tutulmuştur. Ölçekten alınabilecek asgari puan 24, azami puan ise 120’dir. Ortalamalar kullanıldığında ise, minimum tutum puanı 1, maksimum tutum puanı 5’tir. Ölçeğin Cronbach Alpha güvenilirlik katsayısı 0.93, ölçüt geçerliliği katsayısı, 0.83 olarak hesaplanmıştır.

3.3.2. Voleybol Psikomotor Beceri Testi (VPBT)

Araştırmanın devinişsel alanına ait alt problemine yanıt bulmak için Özgül tarafından geliştirilen ‘Voleybol Psikomotor Beceri Testi’ nden yararlanılmıştır. Uygulanan Voleybol Psikomotor Beceri Testi (VPBT) nde, altıncı sınıf düzeyine uygun voleybol temel becerileri belirlenmiştir. Bunlar; parmak pas, manşet pas ve alttan servis tekniğidir. Orta okul dönemi düşünüldüğünde; 10-11 yaş grubundaki öğrenciler özelleşmiş hareket becerileri, 12-14 yaş grubundaki öğrenciler ise sportif hareket becerileri yolu ile temel hedefleri gerçekleştirebilir ve hayat boyu fiziksel etkinliklere katılabilirler (Gallahue ve Donnelly, 2003). SEG ve EVG grubunu oluşturan öğrencilerin voleybol temel becerilerinden olan parmak pas, manşet pas ve alttan servis tekniğini öğrenmeleri, altıncı sınıf düzeyinde gerçekleşmektedir (MEB, 2013a). Araştırmacı tarafından geliştirilen Voleybol Psikomotor Beceri Testi (VPBT), duvara çizilen bir karenin içerisine öğrencilerin sıra ile, parmak ve manşet pas uygulamalarından ve servis bölgesinden karşı sahada işaretlenen (savunma) arka bölgelerine (5-6-1) alttan servis uygulamalarından oluşmaktadır. Uzman görüşleri doğrultusunda, parmak ve manşet pas için her öğrenciye altışar vuruş yapma hakkı; alttan servis tekniği için ise, her öğrenciye üç kez vuruş yapma hakkı tanınmıştır. VPBT ön test ve son testleri, video kamera ile kayıt altına alınmış, belirlenen uzman jüri heyetince izlendikten sonra puanlanmıştır.

3.3.3. Voleybol Bilişsel Alan Testi (VBAT)

Araştırmada kullanılmak üzere; Özgül tarafından geliştirilen 'Voleybol Bilişsel Alan Testi' (VBAT) kullanılmıştır. Voleybol branşında bilgili ve tecrübeli üç uzmanın (voleybol dersleri yürüten iki öğretim görevlisi ve bir voleybol antrenörü) görüşleri alınarak hazırlanan bu bilgi testi; öğrencilerin voleybolla ilgili teorik bilgi seviyelerini ölçmek için kullanılmıştır. Çoktan seçmeli testleri hazırlama esaslarına göre geliştirilmiş olan VBAT, voleybol dersine dair kazanım, içerik, açıklamalar ve ulaşılması hedeflenen bilişsel seviyeyi temel alan otuz sekiz (38) sorudan ibarettir. Öğretim programında yer alan kazanımlar tablosu ışığında hazırlanan soruların dağılımı; 6. Sınıf düzeyinde voleybol kavram bilgisine yönelik on (10) soru; 6. Sınıf düzeyinde temel becerilerden parmak pas becerisi uygulama bilgisine yönelik on (10) soru; manşet pas uygulama bilgisine yönelik on (10) soru ve alttan servis becerisi uygulama bilgisine yönelik on (10) soru şeklindedir.

3.4. Uygulanan Ders Programı İçeriği

Bu araştırmada; Capitol ortaokulunun 6. sınıf B ve C şubeleri öğrencilerine 8 hafta süresince haftada 2 ders saati olmak üzere Etkileşimli Video Yöntemi ve Spor Eğitim modeli ile voleybol ünitesine yönelik ders uygulamaları yapılmıştır.Araştırmanın ilk haftası ön testler uygulanmıştır. Daha sonra EVG ve SEG 'na müfredata uygun bir şekilde voleybol ünitesi öğretilmeye başlanmıştır.Etkileşimli Video Grubu ile parmak pas konusu şu şekilde işlenmiştir. Öncelikle sınıf ortamında parmak pas ile ilgili görseller, videolar izletilmiştir. Çalışmalara başlamadan önce "Parmak pas nasıl atılır?", "Ellerin ve ayakların pozisyonu nasıl olmalıdır?" , "Maçlar esnasında parmak pas nasıl kullanılır? "gibi yönlendirilmiş buluş tekniğine yönelik sorular sorulmuştur. Ve parmak pas ile ilgili mini voleybol oyun kuralları izletilmiştir. Daha sonrasında öğretici eşliğinde sınıfta parmak pas pozisyonu denenmiştir, öğretici tarafından parmak pas pozisyonu ile ilgili bilişsel alan testimizde geçen sorular öğrencilere yöneltilir. Sonrasında geri bildirimde bulunulmuştur.Etkileşimli video grubuyla 2.ders saatinde sahaya inilir. Koşular, voleybola özgü diriller, eşli parmak pası çalışmaları ve duvarda parmak pası çalışmaları yapılır. Sonrasında mini voleybol maçı yapılır öğrenilen bilgiler ve voleybola özgü kazanımlar uygulanmaya çalışılmıştır. Uygulamalar esnasında bilişsel anlamda bilgiler öğrencilere sık sık sorulmuş ve geri bildirimde bulunulmuştur. Son hafta son test yapılmış ve uygulamalar sona ermiştir.Spor Eğitim grubunda bilindiği üzere öğrencilere roller verilerek aktif şekilde ders işlenmiş, öğrenciler aldıkları roller ile sadece fiziksel aktivite yapmıyor birer yönetici ,idareci, oyuncu, masa hakemi, çizgi hakemi, gazeteci, ilk yardım uzmanı top toplayıcı, malzemeci görevlerini almışlardır.Parmak pas konusu şu şekilde işlenmiştir: Sahada koşular, diriller, eşli parmak pası çalışmaları, duvarda parmak pası çalışmaları yapılmıştır. Daha sonrasında tüm öğrenciler rollerine bürünerek mini voleybol maçı yapmışlardır. Maç esnasında bilişsel alanla ilgili sık sık sorular öğrencilere yöneltilmiş ve geri bildirim yapılmıştır. Öğrenciler uygulama süresince panolar hazırlamış, gerekli araştırmaları yaparak sunmuşlardır. Her hafta sonunda bir sonraki ünite için gerekli bazı hazırlıkları ve araştırmaları yaparak gelmişlerdir. Son hafta son test uygulanmıştır.

3.5. Verilerin Toplanması

Bu araştırmayı uygulamadan önce, MEB ilgili Makamlarından gerekli izinler alınmıştır. Gerekli izinler alındıktan sonra uygulamanın yapılacağı okul ziyaret edilmiş, kurum yöneticileri ve ilgili öğretmenlere çalışmanın amacı, önemi ve detayları hakkında bilgi verilmiştir. Kurum, kurum öğretmenleri, kurumda öğrenim gören öğrenciler ve araştırmacı için uygun olan bir tarihte kurumdaki uygulamalar başlatılmıştır.

Kurumdaki uygulamaların başında araştırmanın örneklemini oluşturan öğrencilere, kendilerine uygulanacak olan Spor Eğitimi Modeli ve Etkileşimli Video Öğretim Yöntemi hakkında bilgi verilmiştir. Ardından okulun 6 B ve 6 C şubelerinden seçilen öğrenciler, yansız atama yöntemi ile, EVG ve SEG grubu olarak 2 gruba ayrılmıştır. Gönüllü 60 öğrenciden oluşan örneklemin 30'u, kendilerine 'Etkileşimli Video Öğretim Yöntemi' uygulanan EVG grubunu; diğer 30'u da, kendilerine 'Spor Eğitim Modeli' SEG grubunu temsil etmektedir.

Araştırmanın başında, EVG grubu ve SEG grubunu oluşturan öğrencilerin, çeşitli özellikleri bakımından, birbirlerine denk olup olmadığı tespit edilmeye çalışılmıştır. Bu amaçla, araştırmanın; duyuşsal alanına ait problemine yanıt bulmak için Beden Eğitimi ve Spor Tutum Ölçeği, bilişsel alanına ait alt problemine yanıt bulmak için Voleybol Bilişsel Alan Testi, devinişsel alanına ait alt problemine yanıt bulmak için Voleybol Psikomotor Beceri Testi uygulanmıştır.

Voleybol Psikomotor Beceri Testi uygulamasında; öğrenciler sıra ile, duvara çizilmiş bir kare içerisine parmak ve manşet pas uygulamaları ve servis bölgesinden karşı sahada işaretlenen (savunma) arka bölgelerine (5-6-1) alttan servis uygulamaları yapmışlardır. Uzman görüşleri doğrultusunda, parmak ve manşet pas için her öğrenciye altışar vuruş yapma hakkı; alttan servis tekniği için ise, her öğrenciye üç kez vuruş yapma hakkı tanınmıştır. Öğrencilerin bu uygulamaları, kamerayla kayıt altına alınmıştır. Kamera kayıtları; voleybol dersini yürüten 2 öğretim görevlisi ve 1 voleybol antrenöründen oluşan jüri tarafından izlendikten sonra, araştırmacının geliştirdiği gözlem formları üzerinde puanlanmıştır.

Yukarıda sözü edilen testler uygulandıktan sonra, Spor Eğitimi Modeli ve Etkileşimli Video Öğretim Yöntemi ile şekillenen Beden Eğitimi ve Spor Dersi bünyesinde yer alan Voleybol Ünitesine ait ders planları hazırlanmıştır. Hazırlanan planlar doğrultusunda voleybol ünitesi; EVG grubundaki öğrencilere etkileşimli video öğretim yöntemiyle, SEG grubundaki öğrencilere ise spor eğitim modeliyle öğretilmiştir. 8 haftayı kapsayan bu süreçte; araştırmacı, her hafta 40+40=80 dakika olmak üzere 2 ders saati EVG grubundaki öğrenciler ile ders işlemiştir. 80 dakikalık ders süresinin ilk 40 dakikasında öğrencilere video izletmiş, ikinci 40 dakikasında da onlara uygulama yaptırmıştır. SEG grubunda ise, haftada 80 dakika olan tüm ders saati boyunca onlarla ders işlemiştir.

Bu süreç; ön test uygulamaları için 1 hafta (ilk hafta), ders işleme için 8 hafta ve son test uygulamaları için 1 hafta (son hafta) olmak üzere toplamda 10 haftayı içine almıştır.

Verilerin toplanması aşamasında atılan son adım olarak; EVG ve SEG grubundaki öğrencilere, derslerin işlenişinin ardından Voleybol Psikomotor Beceri Testi, Voleybol Bilişsel Alan Testi ve Beden Eğitimi ve Spor Tutum Ölçeği son-test olarak uygulanmıştır.

3.6. Verilerin Analizi

Araştırmanın başında ve sonunda, EVG grubunu ve SEG grubunu oluşturan öğrencilere uygulanan Beden Eğitimi ve Spor Tutum Ölçeği (BESYÖ), Voleybol Psikomotor Beceri Testi (VPBT) ve Voleybol Bilişsel Alan Testi (VBAT) adlı ölçeklerin değerlendirilmesi ile toplanan verilerin tümü, SPSS 15.00 (Statistical Package For Social Sciences) paket programı kullanılarak istatistiksel analiz edilmiştir.

Verilerin istatistiksel analizlerinden önce, EVG grubu ve SEG grubunu oluşturan toplam 60 öğrencinin ön test puanlarının normal dağılıma uygunluğunu ve homojenliğini tespit etmek gerekmiştir. Bu amaçla, Kolmogorov-Simirnov ve Shapiro Wilk testleri kullanılmıştır. Gözlem sayısı 29'dan az olduğunda Shapiro Wilks, 29'dan fazla olduğunda ise, Kolmogorov-Simirnov testi kullanılmaktadır (Kalaycı vd., 2008, s. 13). Araştırmanın gözlem sayısı, söz konusu testlerin sınır değerlerine çok yakın olduğundan, birbirini desteklemesi adına, her iki test de kullanılmıştır. Normallik

testlerinden Kolmogrov-Smirnov testi sonuçlarına göre; manşet pas gözlem ölçeği haricindeki bütün ölçeklerin normal dağılıma uymadığı ($p<0.05$) görülmüştür. Bu sebeple, verilerin analizi için non-parametrik testlerin kullanılması uygun görülmüştür.

EVG grubu ve SEG grubunu oluşturan öğrencilerin, kendilerine uygulanan 8 haftalık çalışmalar sonrasında elde ettikleri puanlardaki artışlar, son test puanlarından ön test puanları çıkarılarak bulunmuştur. Grup içi karşılaştırmalarda parametrik olmayan Wilcoxon İşaretlenmiş Mertebeler Testi, gruplar arasındaki karşılaştırmalarında ise, parametrik olmayan Mann Whitney-U Testinden yararlanılmıştır.

BÖLÜM IV

BULGULAR

Araştırmanın bu bölümünde; araştırma verilerinin analizi sonucunda elde edilen bulgulara yer verilmiştir.

4.1. Grupların Ön-Test Sonuçlarının Karşılaştırılması

Araştırmaya katılan gruplara, akademik başarı düzeyleri bakımından uygulanan ön-test ile elde edilen verilerinin analizlerine dair bulgular, Tablo 4.1.'de özetlenmiştir.

Tablo 4.1. Grupların Ön-Test Sonuçlarının Karşılaştırılması

Puan	Gruplar	N	S.O.	z	P
Manşet Pas Gözlem Ön-test Puanı	EVG	30	34,15	-1,636	,102
	SEG	30	26,85		
Parmak Pas Gözlem Ön-test Puanı	EVG	30	32,30	-,800	,424
	SEG	30	28,70		
Voleybol Servis Gözlem Ön-test Puanı	EVG	30	31,62	-,498	,619
	SEG	30	29,38		
Bilişsel Alan Testi Ön-test Puanı	EVG	30	33,17	-1,188	,235
	SEG	30	27,83		
Tutum Ölçeği Ön-test Puanı	EVG	30	31,07	-,253	,800
	SEG	30	29,93		

Tablo 4.1.'de sunulduğu üzere; araştırmaya katılan EVG ve SEG gruplarına, akademik başarı düzeyleri bakımından uygulanan ön-testle elde edilen verilerinin analizin sonucunda; EVG ve SEG grubundaki öğrencilerin manşet pas, parmak pas, servis becerisi ve bilişsel düzeylerinin puanlarına yapılan 'Mann-Whitney U' testinde, öğrencilerin bilişsel alan (p=.235), manşet pas (p=.102), parmak pas (p=.424), servis (p=.619) becerileri ve derse yönelik tutum (p=.800) puanlarının 0.05 düzeyinde önemli bir farklılığa sahip olmadığı görülmüştür. Bu durum, EVG ve SEG grubunu oluşturan öğrencilerin, derse yönelik tutumları; duyuşsal, devinişsel ve bilişsel özellikleri bakımından birbirine denk olduklarını göstermektedir.

4.2. Etkileşimli Video Grubu Ön-Test ve Son-Test Sonuçlarının Karşılaştırılması

Araştırmaya katılan EVG grubuna, uygulanan ön-test ve son-test ile elde edilen verilerinin analizlerine dair bulgular, Tablo 4.2.'de özetlenmiştir.

Tablo 4.2. EVG Grubu Ön-Test ve Son-Test Sonuçlarının Karşılaştırılması

Puan	Sıralar	N	$\bar{x}$	$\sum \bar{x}$	z	p
Manşet Pas Gözlem Puanı	Negatif sıralar	0	,00	,00	-4,708	,000
	Pozitif sıralar	29	15,00	435,00		
	Eşit	1				
	Toplam	30				
Parmak Pas Gözlem Puanı	Negatif sıralar	0	,00	,00	-4,785	,000
	Pozitif sıralar	30	15,50	465,00		
	Eşit	0				
	Toplam	30				
Voleybol Servis Gözlem Puanı	Negatif sıralar	0	,00	,00	-4,786	,000
	Pozitif sıralar	30	15,50	465,00		
	Eşit	0				
	Toplam	30				
Bilişsel Alan Testi Puanı	Negatif sıralar	2	4,50	9,00	-4,601	,000
	Pozitif sıralar	28	16,29	456,00		
	Eşit	0				
	Toplam	30				
Tutum Ölçeği Puanı	Negatif sıralar	19	16,32	310,00	-2,445	,014
	Pozitif sıralar	9	10,67	96,00		
	Eşit	2				
	Toplam	30				

P<0,01; P<0,05

Araştırmaya katılan EVG grubunun manşet pas, parmak pas, voleybol servis ve bilişsel alan becerileri ile tutum ön-test ve son-test puan ortalamaları arasında önemli bir farklılık olup olmadığını tespit etmek için, toplanan veriler 'Wilcoxon testi' ile analiz edilmiştir.

Verilerin analizi ile elde edilen sonuçlara göre, Tablo 4.2.'ten de görüleceği üzere; EVG grubunun manşet pas ön-test ve son-test puanlarının aritmetik ortalamaları arasındaki fark, istatistiksel olarak, son-test lehine anlamlı bulunmuştur (z=-2,445; p<.05*). Elde edilen bulgulara göre; EVG grubuna uygulanan Etkileşimli Video Öğretim Yöntemi, bu grubu oluşturan öğrencilerin manşet pas becerilerini arttırmıştır.

EVG grubunun parmak pas ön-test ve son-test puan ortalamaları arasındaki fark, istatistiksel olarak, son-test lehine anlamlı bulunmuştur (z=-4,785; p=,000**). Buna

göre, EVG grubuna uygulanan Etkileşimli Video Öğretim Yöntemi, bu grubu oluşturan öğrencilerin parmak pas becerilerini arttırmıştır.

EVG grubunun voleybol servis ön-test ve son-test puan ortalamaları arasındaki fark, istatistiksel olarak, son-test lehine anlamlı bulunmuştur (z=-4,785; p=,000**). Elde edilen bulgulara göre; EVG grubuna uygulanan Etkileşimli Video Öğretim Yöntemi, bu grubu oluşturan öğrencilerin voleybol servis becerilerini arttırmıştır.

EVG grubunun bilişsel alan ön-test ve son-test puan ortalamaları arasındaki fark, istatistiksel olarak, son-test lehine anlamlı bulunmuştur (z=-4,601; p=,000**). Elde edilen bulgulara göre; EVG grubuna uygulanan Etkileşimli Video Öğretim Yöntemi, bu grubu oluşturan öğrencilerin bilişsel alan becerilerini arttırmıştır.

EVG grubunun tutum ön-test ve son-test puan ortalamaları arasındaki fark, istatistiksel olarak, ön-test lehine anlamlı bulunmuştur (z=-2,445; p=,014*). Elde edilen bulgulara göre; EVG grubuna uygulanan Etkileşimli Video Öğretim Yöntemi, bu grubu oluşturan öğrencilerin tutumlarını olumsuz yönde etkilemiştir.

4.3. Spor Eğitim Modeli Grubu Ön-Test ve Son-Test Sonuçlarının Karşılaştırılması

Araştırmaya katılan SEG grubuna, uygulanan ön-test ve son-test ile elde edilen verilerinin analizlerine dair bulgular, Tablo 4.3.'te özetlenmiştir.

Tablo 4.3. SEG Grubu Ön-Test ve Son-Test Sonuçlarının Karşılaştırılması

Puan	Sıralar	N	x̄	∑ x̄	Z	P
Manşet Pas Gözlem Puanı	Negatif sıralar	1[a]	3,00	3,00	-4,727	,000
	Pozitif sıralar	29[b]	15,93	462,00		
	Eşit	0[c]				
	Toplam	30				
Parmak Pas Gözlem Puanı	Negatif sıralar	2[d]	9,50	19,00	-4,298	,000
	Pozitif sıralar	27[e]	15,41	416,00		
	Eşit	1[f]				
	Toplam	30				
Voleybol Servis Gözlem Puanı	Negatif sıralar	1[g]	2,00	2,00	-4,742	,000
	Pozitif sıralar	29[h]	15,97	463,00		
	Eşit	0[i]				
	Toplam	30				
Bilişsel Alan Testi Puanı	Negatif sıralar	1[j]	1,50	1,50	-4,755	,000
	Pozitif sıralar	29[k]	15,98	463,50		
	Eşit	0[l]				
	Toplam	30				
Tutum Ölçeği Puanı	Negatif sıralar	17[m]	16,97	288,50	-1,153	,249
	Pozitif sıralar	13[n]	13,58	176,50		
	Eşit	0[o]				
	Toplam	30				

P<0,01; P<0,05

Araştırmaya katılan SEG grubunun manşet pas, parmak pas, voleybol servis ve bilişsel alan becerileri ile tutum ön-test ve son-test puan ortalamaları arasında önemli bir farklılık olup olmadığının tespiti amacıyla, toplanan veriler 'Wilcoxon testi' ile analiz edilmiştir.

Verilerin analizi ile elde edilen sonuçlara göre, Tablo 4.3.'te de görüleceği gibi; SEG grubunun manşet pas ön-test ve son-test puanlarının aritmetik ortalamaları arasındaki fark, istatistiki açıdan, son test lehine anlamlı bulunmuştur (z=-4,727; p<.05*). Elde edilen bulgulara göre; SEG grubuna uygulanan Spor Eğitimi Modeli, bu grubu oluşturan öğrencilerin manşet pas becerilerini arttırmıştır.

SEG grubunun parmak pas ön-test ve son-test puan ortalamaları arasındaki fark, istatistiki açıdan, son-test lehine anlamlı bulunmuştur (z=- 4,298; p=,000**). Elde edilen bulgulara göre; SEG grubuna uygulanan Spor Eğitimi Modeli, bu grubu oluşturan öğrencilerin parmak pas becerilerini arttırmıştır.

SEG grubunun voleybol servis ön-test ve son-test puan ortalamaları arasındaki fark, istatistiki açıdan, son-test lehine anlamlı bulunmuştur (z=-4,742; p=,000**). Elde edilen bulgulara göre; SEG grubuna uygulanan Spor Eğitimi Modeli, bu grubu oluşturan öğrencilerin voleybol servis becerilerini arttırmıştır.

SEG grubunun bilişsel alan ön-test ve son-test puan ortalamaları arasındaki fark, istatistik açısından, son-test lehine anlamlı bulunmuştur (z=-4,755; p=,000**). Elde edilen bulgulara göre; SEG grubuna uygulanan Spor Eğitimi Modeli, bu grubu oluşturan öğrencilerin bilişsel alan becerilerini arttırmıştır.

SEG grubunun tutum ön-test ve son-test puan ortalamaları arasındaki fark, istatistikaçısından, ön-test lehine anlamlı bulunmuştur (z=-1,153; p=,249). Elde edilen bulgulara göre; SEG grubuna uygulanan Spor Eğitim Modeli, bu grubu oluşturan öğrencilerin tutumlarını olumsuz yönde etkilemiştir.

4.4. Etkileşimli Video Grubu ile Spor Eğitimi Modeli Grubunun Son-Test Puanlarının Karşılaştırılması

Araştırmaya katılan EVG ve SEG grubuna, uygulanan son-test ile elde edilen verilerinin analizlerine dair bulgular, Tablo 4.4.'te özetlenmiştir.

Tablo 4.4. EVG ve SEG Grubu Son-Test Sonuçlarının Karşılaştırılması

Puan		N	$\bar{x}$	$\sum \bar{x}$	U	z	p
Manşet Pas Gözlem Puanı	EVG	30	35,10	1053,00	312,000	-2,051	,040
	SEG	30	25,90	777,00			
Parmak Pas Gözlem Puanı	EVG	30	40,17	1205,00	160,000	-4,299	,000
	SEG	30	20,83	625,00			
Voleybol Servis Gözlem Puanı	EVG	30	36,82	1104,50	260,500	-2,810	,005
	SEG	30	24,18	725,50			
Bilişsel Alan Testi Puanı	EVG	30	34,83	1045,00	320,000	-1,926	,054
	SEG	30	26,17	785,00			
Tutum Ölçeği Puanı	EVG	30	30,38	911,50	446,500	-,052	,959
	SEG	30	30,62	918,50			

P<0,01; P<0,05

Araştırmaya katılan EVG ve SEG grubunun manşet pas, parmak pas, voleybol servis ve bilişsel alan becerileri ile tutum son-test puan ortalamaları arasında önemli bir farklılık olup olmadığının tespiti amacıyla, toplanan veriler 'Mann-Whitney U Testi'yle analiz edilmiştir.

Verilerin analizi sonucunda; Tablo 4.4.'e göre, EVG ve SEG grubundaki öğrencilerin manşet pas puanlarının karşılaştırıldığında; EVG grubu öğrencilerinin son-test ortalamasının 35,10; SEG grubu öğrencilerinin son-test ortalamasının ise, 25,90 olduğu tespit edilmiştir. EVG ve SEG grubu öğrencilerinin manşet pas son-test puanları arasındaki fark, istatistiksel fark bulunmuştur (U=312,000; p=,040*). Elde edilen bulgulara göre; Etkileşimli Video Öğretim Yönteminin, öğrencilerin manşet pas becerileri üzerinde, Spor Eğitimi Modeli'ne nazaran daha etkili olduğu söylenebilir.

EVG ve SEG grubundaki öğrencilerin parmak pas puanlarının karşılaştırılması sonucunda; EVG grubunun son-test ortalaması 40,17 iken, SEG grubunun son-test ortalaması 20,83'dür. EVG ve SEG grubunun parmak pas son-test puanları arasındaki fark, istatistiksel açıdan oldukça anlamlı bulunmuştur (U=160,000; p=,000**). Elde edilen bulgulara göre; Etkileşimli Video Öğretim Yönteminin, öğrencilerin parmak pas becerileri üzerinde, Spor Eğitimi Modeli'ne nazaran daha etkili olduğu söylenebilir.

EVG ve SEG grubundaki öğrencilerin voleybol servis puanlarının karşılaştırılması sonucunda; EVG grubunun son-test ortalaması 36,82 iken, SEG grubunun son-test ortalaması 24,18'dir. EVG ve SEG grubunun voleybol servis son-test puanları arasındaki istatistiksel açıdan fark bulunmuştur (U=260,500; p=,005*). Elde edilen bulgulara göre; Etkileşimli Video Öğretim Yönteminin, öğrencilerin voleybol servis becerileri üzerinde, Spor Eğitimi Modeli'ne nazaran daha etkili olduğu söylenebilir.

EVG ve SEG grubunda bulunan öğrencilerin bilişsel alan testi puanlarının karşılaştırılması sonucunda; EVG grubunun son-test ortalaması 34,83 iken, SEG grubunun son-test ortalaması 26,17'dir. EVG ve SEG grubunun bilişsel alan son-test puanları arasındaki fark, istatistiksel açıdan anlamlı bulunmamasına rağmen (U=320,000; p=,054) elde edilen puanlar anlamlılık düzeyine çok yakın olduğundan dolayı Etkileşimli Video Öğretim Yöntemini öğrencilerin voleybol bilişsel alan becerileri üzerinde, Spor Eğitimi Modeli'ne nazaran daha etkili olduğu söylenebilir.

EVG ve SEG grubunda bulunan öğrencilerin Beden Eğitimi ve Spor dersine yönelik tutum puanlarının karşılaştırıldığında; EVG grubunun son-test ortalaması 30,38 iken, SEG grubunun son-test ortalaması 30,62 olarak bulunmuştur. EVG ve SEG grubunun Beden Eğitimi ve Spor dersine yönelik tutum son-test puanları arasında istatistiksel bir fark bulunmamıştır (U=446,500; p=,059). Ancak ortalama puanların birbirine yakın olması dolayısı ile Etkileşimli Video Öğretim Yöntemi grubu öğrencilerinin Beden Eğitimi ve Spor dersine yönelik tutumları üzerine olumlu etkisi, Spor Eğitimi Modeli'ne göre daha yüksek olduğu söylenebilir.

BÖLÜM V

SONUÇ

5.1. Yargı

Araştırmanın problemiyle ilişkili sonuçlara göre; altıncı sınıf öğrencilerinin bilişsel alan ve devinişsel alan beceril düzeyleri, uygulanan öğretim yöntemine göre istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık göstermektedir. Buna göre; Etkileşimli Video Öğretim Yöntemi, öğrencilerin bilişsel alan ve devinişsel alan becerileri üzerinde, Spor Eğitimi Modeline göre daha etkilidir. Öğrencilerin tutumları, uygulanan öğretim yöntemine göre önemli bir farklılık göstermemektedir.

Araştırmanın birinci alt problemiyle ilgili sonuçlara göre; altıncı sınıf öğrencilerinin bilişsel alan ve devinişsel alan becerileri düzeyleri, uygulanan öğretim yöntemine göre istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık göstermektedir. Buna göre; Etkileşimli Video Öğretim Yöntemi, öğrencilerin devinişsel alan ve bilişsel alan becerilerini arttırmıştır. Öğrencilerin tutumlarını ise, olumsuz yönde etkilemiştir.

Araştırmanın ikinci alt problemi ile ilgili sonuçlara göre; altıncı sınıf öğrencilerinin bilişsel alan ve devinişsel alan becerileri düzeyleri, uygulanan öğretim yöntemine göre, istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık mevcuttur. Buna göre; Spor Eğitimi Modeli, öğrencilerin devinişsel alan ve bilişsel alan becerilerini arttırmıştır. Öğrencilerin tutumlarını, olumsuz yönde etkilemiştir.

5.2. Tartışma

Bu bölümde araştırmaya ait sonuçlar, araştırmanın problem ve alt problem cümleleri dahilinde tartışılacaktır.

Araştırmanın problem cümlesi olan "Etkileşimli Video Öğretim Yöntemi ve Spor Eğitimi Modeli ile öğrenen öğrencilerin erişi ve tutum düzeyleri arasında anlamlı bir fark var mıdır?" sorusuna, araştırma bulgularına göre verilecek yanıt şunlardır:

EVG ve SEG grubundaki öğrencilerin tutumlarında Etkileşimli Video Yönteminin, Spor Eğitimi Modeline göre daha olumlu etkide bulunup bulunmadığı hususu tespit edilememiştir.

EVG ve SEG grubunu oluşturan öğrencilerin bilişsel alan ve devinişsel alan becerileri üzerinde Etkileşimli Video Öğretim Yönteminin, Spor Eğitimi Modeline kıyasla daha tesirli olduğu tespit edilmiştir. Bu bulguları; Göcek (2009) tarafından yapılan Bilgisayar Destekli Eğitim Modelinin, Geleneksel Eğitim Modeli ile kıyaslandığı çalışma destekleyici niteliktedir. Çalışmada; öğrencilerin devinişsel alan gelişimleri üzerinde bilgisayar destekli eğitimin, geleneksel eğitime göre daha etkili olduğu tespit edilmiştir (Göcek, 2019). Pekel (2013) tarafından yapılan araştırmada, akademik başarı alanında Yapılandırmacı yaklaşıma dayalı olarak işlenen Bilgisayar Destekli Öğrenme Yönteminin, Düz Anlatım Yöntemi ve Soru-Cevap Yöntemine göre daha etkili olduğu bulunmuştur (Pekel, 2013). Peker'in bu çalışması da araştırmanın bulgularını desteklemektedir.

Araştırmanın alt problemlerinden olan "Yapılandırmacı yaklaşımı temel alan 'Etkileşimli Video Öğretim Yöntemi' uygulamasına tabi olan EVG grubunun, kendi içinde, ön-test ve son-test puanları arasında anlamlı bir fark var mıdır?" sorusuna, araştırma bulgularına göre verilecek yanıt şunlardır:

EVG grubu öğrencileri üzerinde, 'Etkileşimli Video Öğretim Yöntemi' ile dersin işlenmesinin, öğrencilerinin tutumlarını olumsuz yönde etkilediği tespit edilmiştir. Bununla beraber 'Etkileşimli Video Öğretim Yöntemi' uygulamasına tabi olan EVG grubunun, kendi içinde, ön-test ve son-test puanları arasında önemli bir fark olup olmadığının sorusuna istinaden, araştırmanın bulgularında EVG grubunda uygulanan etkileşimli video yönteminin, EVG grubu öğrencilerinin devinişsel alan ve bilişsel alan yeteneklerini arttırdığı tespit edilmiştir. Araştırmanın bu yöndeki bulgusu, Göcek (2009) tarafından yapılan çalışma ile desteklenmektedir. Nitekim bu çalışmada; bilgisayar destekli öğretimin, uygulandığı EVG grubu öğrencilerinin bilişsel alan ve devinişsel

alan gelişimlerini olumlu yönde etkilediği tespit edilmştir. Ancak bu olumlu etki, bilişsel alan becerilerinin gelişiminde anlamlılık düzeyinde gerçekleşmemiştir (Göcek, 2019). Yine çalışmanın bulgularını destekleyici nitelikte olan çalışmalar; Taşlıbeyaz'ın 2015 yılında yaptığı çalışmada, etkileşimli video yönteminin öğrencilerin akademik başarılarını anlamlı derecede arttığı tespit edilmiştir (Taşlıbeyaz, 2015). Erşahan'ın da 2016 yılında yaptığı çalışmada, etkileşimli video öğretim yönteminin öğrencilerin fen ve teknoloji dersindeki başarısını artırdığı tespit edilmiştir (Erşahan, 2016). Benzer bulgular olarak Pekel tarafından 2013 yılında yapılan araştırmada, bilgisayar destekli öğrenme yönteminin hücre biyolojisi konusunda öğrencilerin akademik başarısına pozitif etkide bulunduğu tespit edilmiştir (Pekel, 2013).

Araştırmanın alt problemlerinden olan 'Spor Eğitim Modeli' uygulamasına tabi olan SEG grubunun, kendi içinde, ön-test ve son-test puanları arasında anlamlı bir fark var mıdır?" sorusuna, araştırma bulgularına göre verilecek yanıt şunlardır:

EVG grubu öğrencileri üzerinde, Spor Eğitimi Modeli ile dersin işlenmesinin, öğrencilerinin voleybol ünitesinin işlenmesine dair tutumlarını olumsuz yönde etkilediği tespit edilmiştir. Bu çalışmanın bulgularının aksine Koyuncuoğlu'nun 2015 yılında yaptığı çalışmada, Spor Eğitim Modeli'nin öğrencilerin tutumlarını olumlu yönde geliştirdiği tespit edilmiştir (Koyuncuoğlu, 2015). Çelen'in 2012 yılında yaptığı çalışmada da, Spor Eğitim Modeli'nin öğrencilerin tutumlarını olumlu yönde geliştirdiği tespit edilmiştir (Çelen, 2012).

Araştırmanın bulguları, SEG grubunda uygulanan Spor Eğitimi Modelinin, SEG grubu öğrencilerinin devinişsel alan ve bilişsel alan becerilerini arttırdığını ortaya koymuştur. Çelen'in 2012 yılında yaptığı çalışmada da, bu araştırmanın bulgularına benzer sonuçlar görülmüştür (Çelen, 2012).

5.3. Öneriler

5.3.1. Uygulayıcılara Yönelik Öneriler

- Bu çalışma ortaokul düzeyinde yapılmıştır. Çalışmanın sonuçları ile ilgili genellemeler ya da çıkarımlarda bulunurken, bu durum göz ardı edilmemelidir.
- Spor Eğitimi Modeli ve etkileşimli video öğretimi yöntemlerinin voleybol dersinin işlenmesi sırasında öğrencilerin hem bilişsel hem de devinişsel alan gelişimine olumu etkide bulunması sebebiyle, çeşitli spor branşlarında öğrencilerin bilişsel ve devinişsel alan becerilerini geliştirmeyi hedefleyen uygulamalarda, söz konusu modellerin tercih edilmesinin hem uygulayıcılar hem de öğrenciler için faydalı ve gerekli olduğu düşünülmektedir. Bu nedenle, öğrencilerin spor branşlarına dair devinişsel alan ve bilişsel alanlarının gelişimi hedeflendiğinde, uygulamalı derslerde spor eğitimi modeli ve etkileşimli video öğretimi yöntemi gibi yapılandırıcı yaklaşımı hedef alan farklı yöntemler kullanılmalıdır.
- Bu modelleri en etkili biçimde kullanabilmeleri için; beden eğitimi öğretmenlerinin ve adaylarının söz konusu modelleri iyi anlaması, öğrenmesi ve pratiğe geçirmesi gerekmektedir.
- Bu modellerin uygulanması amacıyla beden eğitimi öğretmeni adaylarının, spor eğitimi modeli ve etkileşimli video öğretimi yöntemi gibi modern yöntemleri kullanmaları sağlanmalı, beden eğitimi aday öğretmenleri de yeni modelleri denemeye cesaret göstermelidir.
- Beden eğitimi öğretmenleri, öğrencilerin tutumlarını olumlu yönde etkilemek için, spor eğitimi modeli ve etkileşimli video öğretimi yöntemi gibi yenilikçi modelleri diğer öğretim yöntemleri ile birlikte kullanılarak öğrencilerin derse yönelik tutumlarının olumlu olmasını sağlamalıdır.
- Öğrenciyi merkezine alması sayesinde aktif öğrenme ortamlarının oluşmasını sağladığı için, etkileşimli video öğretimi yöntemi ve Spor Eğitimi Modellerinin, beden eğitimi ve spor eğitiminde kullanılmasının, beden eğitimi ve spor alanına olumlu katkıda bulunacağı düşünülmektedir.

5.3.2. Araştırmacılara Yönelik Öneriler

- . Bu çalışmanın ve literatürdeki diğer araştırma çalışmalarının bulgularına istinaden, yapılandırıcı yaklaşımı esas alan etkileşimli video öğretimi yönteminin, öğrencilerin akademik başarılarını arttırmada, geleneksel yöntem ve Spor Eğitimi Modeline kıyasla daha etkili olduğu açıktır. Etkileşimli video yönteminin diğer öğretim yöntemlerine kıyasla daha etkili olup olmadığına dair yapılmış olan çalışmaların yetersizliği nedeniyle etkileşimli video yönteminin diğer öğretim yöntemlerine kıyasla daha etkili olup olmadığı araştırılabilir.
- Etkileşimli video yönteminin spor eğitim modeline göre öğrencilerin tutumlarını daha olumlu yönde etkileyip etkilemediğine dair yapılan araştırma sadece bu çalışma ile sınırlı olduğundan, bu kapsamda çalışmalar yapılabilir.
- Etkileşimli video yönteminin öğrencilerin akademik başarılarını arttırdığı, bir çok çalışma tarafından ortaya konmuştur. Ancak etkileşimli video yönteminin öğrencilerin tutumlarına ve diğer değişkenlere dair etkisi araştırılabilir.
- Spor Eğitim modelinin öğrencilerin akademik başarılarına olan etkisi, farklı çalışmalarla araştırılabilir

KAYNAKLAR

Aka, S. T. (2014). *Farklı Öğretim Modellerinin Voleybol Öğretimi Üzerindeki Etkileri*. Doktora Tezi, Karadeniz Teknik Üniversitesi, Trabzon.

Akarsu, B. (1988), *Felsefe Terimleri Sözlüğü.* Ankara: İnkılap Kitabevi.

Alkan, C. (1983), *Eğitim Felsefesi***,** Bursa: Uludağ Üniversitesi Basımevi.

Alkan, C. (1998). Bir eğitim ortamı olarak video. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi, 21*, 1-2.

Alpman, C. (1972). *Eğitim Bütünlüğü İçinde Beden Eğitimi ve Çağlar Boyunca Gelişimi*. Millî Eğitim Basımevi: İstanbul.

Aracı, H. (2006). *Voleybolda Taktik*, Nobel Yayınları

Aracı, H. (2007). *Yapılandırmacı Yaklaşımla Beden Eğitimi ve Spor Etkinlikleri*, 1. Baskı, Nobel Yayın Dağıtım, Ankara, s: 18-23.

Arıbaş, S., Koçer, M. (2008), *Türk Eğitim Tarihi*, İstanbul:Lisans Yayıncılık.

Atlı, K., Mirzeoğlu, A. D., Erkut, O. (2018). Akran Öğretim Modeli ve Fiziksel Etkinlik Kartları Uygulamalarına İlişkin Öğrenci Görüşleri. *Türkiye Klinikleri Spor Bilimleri Dergisi, 10 (3).*

Bahadır, Z. (2011). *Beden eğitimi ve sporda kullanılan farklı öğretim yöntemlerinin (işbirliğine dayalı öğrenme ve alıştırma yöntemi) öğrencilerin ders tutumlarına ve sosyal becerilerine etkisi*. Doktora tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara.

Baker, D. R., & Piburn, M. D. (1997). *Constructing science in middle and secondary school classrooms.* Boston: Allyn&Bacon.

Bengü M. *Voleybol*, Adam yayıncılık, İstanbul, 1983.

Bengü M. *Adam Voleybol*, Adam yayıncılık, İstanbul, 1987

Bennett,G., Hastie, P. (1997). A sport education curriculum model for a collegiate pysical activity course. *Journal of Teaching in Pysical Education, Recreation and Dance, 68 (1),* 39.

Bilgin, N. (2017). *Spor Eğitim Modeli ve Doğrudan Eğitim Modeli ile Yapılan Beden Eğitimi Derslerinin Öğrencilerin Derse Olan Tutumları Üzerine Etkisinin İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi. Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Burdur.

Boddy, N., Watson. K.., Aubusson, P. (2003). A trial of the five es: a referent model for constrructivist teaching and learning. *Research in Science Education, 33,* 27-42.

Böke, H. (2016). *Beden Eğitimi Derslerinde Farklı Öğretim Yöntemlerinin Kullanılmasının Öğrencilerin Bilişsel, Duyuşsal ve Psikomotor Davranışlarına Etkisinin Araştırılması*. Yüksek Lisans Tezi. İnönü Üniversitesi, Malatya.

Caldwell, E. R. (2006). *A comparative stady of tree instructional modalities in a computer programming course: Traditional instractional, veb-based instreaction and online instruction.* Doktora tezi, The University of North Carolina, Greensboro.

Charles, C.M. (2000). *Öğretmenler İçin Piaget İlkeleri*. Pegem Yayınları, Ankara.

Cruz, A. (2008). The experience of implementing sport education model. *Journal of Pysical Education and Recreation (hong Kong) . 14 (1),* 18-31.

Çelen, A. (2012). *Spor Eğitimi Modeli İle İşlenen Voleybol Derslerinin Öğrencilerin Bilişsel, Duyuşsal ve Psikomotor Erişi Düzeylerine Etkisi.* Doktora tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara.

Çelenk, B. (2013). *Voleybol oyun kuramı ve uygulamaları*. Ankara-Spor

Çiçek, A. (2002). 0-6 Yaş Grubu Çocuklarda Dil Gelişimi, *Erzincan Eğitim Fakültesi Dergisi 4 (1).*

Çöndü, A. (1999). *Beden Eğitimi ve Sporda Özel Öğretim Yöntemleri. Ankara:* Nobel Yayın Dağıtım

Daley, B. J. (2001), "Learning and Professional Practice: A Study of Four Professions". *American Association for Adult and Continuing Education, C. 52, S.1,* s. 39 -54.

Darst, W. P and Pangrazi, P. R. (2006). *Dynamic physical education for secondary school students.* San Francisco: Pearson, Benjamin Cummings.

Demirci, A. (2006). İlköğretimde Beden Eğitimi Uygulamaları, *1. Baskı, Değişim Yayınları, İstanbul*, s: 32-43.

Demirel, Ö. (1996). *Genel Öğretim Yöntemleri*. Ankara: Usem.

Demirel, Ö ; Seferoğlu, S.S, & Yağcı, E. (2001). *Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme.* Ankara: PEGEM.

Demirhan, G ve Altay, F. (2001). *İlköğretim ikinci kademe öğrencilerinin beden eğitimi ve spora ilişkin tutum ölçeği*. II. Hacettepe Üniversitesi Spor Bilimleri ve Teknolojisi Yüksekokulu. Ankara.

Demirhan, G. (2012). *"Spor Pedagojisi" Spor Bilimine Giriş*. Anadolu Üniversitesi, Eskişehir.

Dewey, J. (1987). *Özgürlük ve Kültür,* İstanbul:Remzi Kitabevi.

Eralp F., Yoruç Ç. M. (2006), *Voleybolda Temel Beceriler*, Morpa Kültür Yayınları, İstanbul.

Ergin,A. (1995). *Öğretim teknolojisi ve iletişim*. Ankara: Pegem

Erhan, E. (1995). *Elit düzeydeki voleybolcuların fizyolojik özelliklerinin analizi ve mukayesesi*. Yüksek Lisans Tezi. İnönü Üniversitesi, Malatya.

Ersoy, A. (2005), "İlköğretim Bilgisayar Dersindeki Sınıf Yerleşim Düzeni ve Öğretmen Rolünün Yapılandırmacı Öğrenmeye Göre Değerlendirilmesi". *The Turkish Online Journal of Educational Technology, C.4, S. 4,* s.170- 181.

Erşahan, O. (2016). *Yapılandırmacı Yaklaşımı Temel Alan Etkileşimli Video Öğretim Yönteminin 7. Sınıf Öğrencilerinin İş ve Enerji Konusu İle İlgili Bilişsel ve Duyuşsal Öğrenmelerine Etkisi*. Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara.

Gallehue DL, Donnelly FC. *Developmental Physical Education for All Children*, H.K.C; IL. 2003.

Göcek, E. (2009). *Bilgisayar Destekli Öğretimin Voleybol Ünitesinin Öğrenimi Üzerine Etkisi.* Yüksek Lisans tezi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Bolu.

Gutek, L. G. (2001), *Eğitimde Felsefi Ve İdeolojik Yaklaşımlar*, Çev: N. Kale, Ankara: Ütopya Yayınevi.

Güçlü, A., Uzun, E., Uzun, S., Yolsal, H. (2003). *Felsefe Sözlüğü,* Ankara: Bilim ve Sanat Yayınları.

Hastie, P. (2013). Applied Benefits of the Sport Education Model. *Journal of Physical Education, C. 69, S. 4*, s. 24

http://www.istanbulbbsk.org/icerik.php?id=5245. Erişim tarihi: 30.05.2019

http://www.tdk.gov.tr. Erişim tarihi: 30.05.2019

http://www.tvf.org.tr. Erişim tarihi: 30.05.2019

İnan, H. (2018). *Beden Eğitimi Dersi Voleybol Ünitesinin Karikatür Destekli Öğretimi*. Doktora Tezi Gazi Üniversitesi Ankara.

Gülüm, V. (2008). *Adana İlindeki Beden Eğitimi Öğretmenlerinin İlköğretim Okullarında Uygulanmakta Olan Beden Eğitimi Öğretim Programına Yönelik Görüşlerinin Değerlendirilmesi*. Yüksek Lisans Tezi. Çukurova Üniversitesi, Adana.

İnce, M. L. ve Hünük, D. (2010). Eğitim reformu sürecinde deneyimli beden eğitimi öğretmenlerinin kullandıkları öğretim stilleri ve stillere ilişkin algıları. *Eğitim ve Bilim Dergisi*, 35 (157), 128- 139.

Johnson, M. G. (2004), " Constructivist Remediation: Correction in Context". *International Journal of Special Education, C. 19, S. 1*, s.72 – 88.

Karaşahinoğlu, T. (2015). *Ortaokullarda Beden Eğitimi Öğretmenine İlişkin Metaforik Algılar*. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Entitüsü.

Koyuncuoğlu, K. (2015). *Spor Eğitimi Modeli İle İşlenen Jimnastik Derslerinin Öğrencilerin Bilişsel, Duyuşsal ve Psikomotor Erişi Düzeylerine Etkisi*. Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara.

Mc Dermott, L. C. (1993). *How we teach and how students learn: A mismatch? American*

MacNaughton,G., Williams, G., (1998). *Techniques for Teaching Young Children: choices for theory and practice.* Australia: Addison Wesley Longman Australia.

Mosston, M. and Ashworth, S. (2009). *Beden eğitimi (spor) öğretimi* (Çeviri: Tüzemen E. Çev. Düz.: Demirhan G). Ankara: Spor Yayınevi ve Kitapevi.

MEB. Ortaöğretim Genel Müdürlüğü, Ortaöğretim Beden Eğitimi Dersi Öğretim Programı (9-12. Sınıflar), Bursa. 2009.

MEB. (2012). 10. *Sınıf spor ders kitabı*. Ankara.

MEB. Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı, Beden Eğitimi ve Spor Dersi Öğretim Programı (Ortaokul 5-8. Sınıflar), Ankara. 2013; 1-9.a.

MEB. (2019). *Ortaöğretim Beden Eğitimi Dersi Öğretim Programı (9 – 12. Sınıflar)* Millî Eğitim Bakanlığı Ortaöğretim Genel Müdürlüğü, Bursa.

Metzler, M.W. (2005). *Instructional models for pyscal education*. Second Edition. Unted States of America: Holcomb Hathaway, Inc.

Nebioğlu, D. *Beden Eğitimi Dersi Genel Esasları ve Planlaması Denetimi*. Nobel Yayın Dağıtım, 2. Baskı, Ankara, 2006, s: 128.

Özden, Y. (2003). *Öğrenme ve Öğretme*. Ankara: PEGEM.

Özgül, F. (2015). *Beden eğitimi derslerinde kullanılan komut ve katılım yönteminin voleybol öğretimi açısından karşılaştırılması,* Doktora Tezi. Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Samsun)

Özmen H. Fen öğretiminde öğrenme teorileri ve teknoloji destekli yapılamdırmacı öğrenme. *The Turkish Online Journal of Educational Technology. 2004; 3 (1),* 100-111.

Özyiğit, C. (1991). Beden eğitimi ve spor öğretmeninin bugünkü eğitim sistemi içindeki yeri ve önemi. *I. Eğitim Kurumlarında Beden Eğitimi ve Spor Sempozyumu,* İzmir: Milli Eğitim Basımevi.

Peirce, C. S. (1958*),.“How To Make Our Ideas Clear,”* in charles s. Peirce: selected writings, philip p. Wıener (ed.), New York,Dover Publications Inc.

Pekel, H. (2013). *Hücre Biyolojisi Konusunun Öğretiminde Kullanılan Yapılandırıcı Yaklaşıma Dayalı Bilgisayar Destekli Öğrenme Yönteminin Akademik Başarı Üzerine Etkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Çukurova Üniversitesi, Adana.

Peter, F. (2013). Using Interactive Video to Develop Pre-Service Teachers' Classroom Awareness, *CITE Journal Volume 13, Number 2.*

Siedentop, D. (2002). Sport Education: a retrospective. *Journal of Teaching in Pyscal Education,21 (4),* 409-418.

Siedentop, D. (1987). *The theory and practice of sport education. In: G. Barrette,R. Feingold, R. Rees and M. Pieron (Eds.). Myths, models and methods in sport pedegogy*. Champaing, IL, Human Kinetics.

Sönmez, V. (1991). *Eğitim Felsefesi***,** Ankara: Adım Yayıncılık.

Şahinel, M. (2005) *Etkin Öğrenme, Eğitimde Yeni Yönelimler.* Ankara: Pegem.

Spor Ansiklopedisi; (5 Cilt), Morpa Yayınları, 2005.

Tamer, K. ve Pulur, A. (2001). *Beden eğitimi ve sporda öğretim yöntemleri*. Ankara: Ada Matbaacılık

Taşlıbeyaz, E. (2015). *Tıp Eğitiminde Etkileşimli Videoların Öğrencilerin Başarı ve Karar Verme Süreçlerine Etkisi.* Doktora Tezi, Atatürk Üniversitesi, Erzurum.

Thompson, N. "Computers Curriculum and the Learning Environment". *Computers And Education, Vol. 16, No:1, 1991,* s. 1-5.

Tiryaki S. E. *Yeni Başlayanlar İçin Voleybol Öğretimi*, Bağırgan Yapımevi 1999, Ankara

Topkaya, İ. (2011). *Hareket, beden eğitimi ve spor öğretiminde öğrenme ve öğretimin temelleri* (3. baskı). Ankara: Nobel Yayın Dağtım.

Urartu Ü. *Voleybol Teknik- Taktik- Kondisyon,* İnkılap Kitapevi 2000: 9

Ünal, G., & Ergin, Ö. (2006). Buluş yoluyla fen öğretiminin öğrencilerin akademik başarılarına, öğrenme yaklaşımlarına ve tutumlarına etkisi. *Türk Fen Eğitimi Dergisi, 3*(1), 36-52.

Viera, B.L., Ferguson, B.J. (1989). *Volleyball Steps To Success*. USA: Human Kinetics Publisher

Vurat, Mehmet. (2000). *Voleybol Teknik*. Ankara. Bağırgan Yayınevi.

Yaman, Ç., (2007). Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Eğitim Teknolojileri Ve Multimedya Kullanım Becerileri, *Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi.* 2: 292,295,310.

Yavaş M, İlhan, A. *Beden Eğitimi Ve Sporda Özel Öğretim Yöntemleri*, 2.Baskı. Melisa Basım 1997: 44-80, Bursa.

Yetim, A. A. (2014). *Sosyoloji ve spor.* Ankara: Berikan Yayınevi.

Yıldıran, İ., Yetim, A. (1996). Ortaöğretimde beden eğitimi dersinin öncelikli amaçları üzerine bir araştırma. *Gazi Üniversitesi BESYO Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, 1 (3).*

Yoncalık, O. (2006). *İlköğretim II. Kademe I. Sınıf Beden Eğitimi Derslerinde Eşli Çalışma Stili*

Uygulamalarının Öğrenci Tutumuna ve Başarısına Etkisi. Doktora Tezi. Gazi Üniversitesi, Ankara.

EKLER

EK 1: Araştırma İzin Belgesi

T.C.
İSTANBUL VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : 59090411-44-E.23483212 06.12.2018
Konu: Anket Araştırma İzni

MARMARA ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ'NE
(Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı)

İlgi: a) 18.10.2018 tarih ve 1800287887 sayılı yazınız.
b) Valilik Makamının 29.11.2018 tarih ve 22999251 sayılı oluru.

Üniversiteniz Eğitim Bilimleri Enstitüsü yüksek lisans öğrencisi Songül ERDEM'in **"6. Sınıf Voleybol Dersinin Etkileşimli Video ve Spor Eğitim Modeli ile Öğretiminin Öğrencilerinin Erişimi ve Tutumuna Etkisinin Değerlendirilmesi"** konulu araştırma çalışması hakkındaki ilgi (a) yazınız ilgi (b) valilik onayı ile uygun görülmüştür.

Bilgilerinizi ve araştırmacının söz konusu talebi; bilimsel amaç dışında kullanmaması, **uygulama sırasında bir örneği müdürlüğümüzde muhafaza edilen mühürlü ve imzalı veri toplama araçlarının kurumlarımıza araştırmacı tarafından ulaştırılarak uygulanılması,** katılımcıların gönüllülük esasına göre seçilmesi, araştırma sonuç raporunun müdürlüğümüzden izin alınmadan kamuoyuyla paylaşılmaması koşuluyla, gerekli duyurunun araştırmacı tarafından yapılması, okul idarecilerinin denetim, gözetim ve sorumluluğunda, eğitim-öğretimi aksatmayacak şekilde ilgi (b) Valilik Onayı doğrultusunda uygulanması ve işlem bittikten sonra 2 (iki) hafta içinde sonuçtan Müdürlüğümüz Strateji Geliştirme Bölümüne rapor halinde bilgi verilmesini arz ederim.

Levent ÖZİL
Müdür a.
Müdür Yardımcısı

EK:
1- Valilik Onayı
2- Ölçekler

İl Milli Eğitim Müdürlüğü Binbirdirek M. Imran Öktem Cad.
No:1 Eski Adliye Binası Sultanahmet Fatih/İstanbul
E-Posta: sgb34@meb.gov.tr

A. BALTA VHKİ
Tel: (0 212) 455 04 00-239
Faks: (0 212)455 06 52

Bu evrak güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. https://evraksorgu.meb.gov.tr adresinden 3739-478c-300b-ab79-cae5 kodu ile teyit edilebilir.

EK 2: Veli Onay Formu

T.C.
İSTANBUL VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : 59090411-20-E.22999251 29/11/2018
Konu : Anket ve Araştırma İzin Talebi

VALİLİK MAKAMINA

İlgi: a) Marmara Üniversitesinin 18.10.2018 tarih ve 1800287887 sayılı yazısı.
b) MEB. Yen. ve Eğ. Tk. Gn. Md. 22.08.2017 tarih ve 12607291/ 2017/25 No'lu Gen.
c) Milli Eğitim Araştırma ve Anket Komisyonunun 21.11.2018 tarihli tutanağı.

Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü yüksek lisans öğrencisi Songül ERDEM'in **"6. Sınıf Voleybol Dersinin Etkileşimli Video ve Spor Eğitim Modeli ile Öğretiminin Öğrencilerinin Erişimi ve Tutumuna Etkisinin Değerlendirilmesi"** konulu tezi kapsamında, ilimiz Beykoz ilçesinde bulunan Şehit Er Ersin Güner Ortaokulunda öğrenim gören 6. sınıf öğrencilerine; beden eğitimi ve spor tutum ölçeği, voleybol pisikomotor beceri testi ve voleybol bilişsel alan testini uygulama istemi hakkındaki ilgi (a) yazı ve ekleri Müdürlüğümüzce incelenmiştir.

Araştırmacının söz konusu talebi; bilimsel amaç dışında kullanılmaması, **uygulama sırasında bir örneği müdürlüğümüzde muhafaza edilen mühürlü ve imzalı veri toplama araçlarının kurumlarımıza araştırmacı tarafından ulaştırılarak uygulanılması, katılımcıların gönüllülük esasına göre seçilmesi, araştırma sonuç raporunun müdürlüğümüzden izin alınmadan kamuoyuyla paylaşılmaması koşuluyla, okul idarelerinin denetim, gözetim ve sorumluluğunda, eğitim-öğretimi aksatmayacak şekilde ilgi (b) Bakanlık emri esasları dâhilinde uygulanması, sonuçtan Müdürlüğümüze rapor halinde (CD formatında) bilgi verilmesi kaydıyla** Müdürlüğümüzce uygun görülmektedir.

Makamlarınızca da uygun görülmesi halinde olurlarınıza arz ederim.

Levent YAZICI
İl Milli Eğitim Müdürü

Ek:
1- Genelge.
2- Komisyon Tutanağı.

OLUR
29/11/2018

Ahmet Hamdi USTA
Vali a.
Vali Yardımcısı

Milli Eğitim Müdürlüğü Binbirdirek M. İmran Öktem Cad.
No:1 Eski Adliye Binası Sultanahmet Fatih/İstanbul
E-Posta: sgb34@meb.gov.tr

A. BALTA VHKİ
Tel: (0 212) 455 04 00-239
Faks: (0 212)455 06 52

Bu evrak güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. https://evraksorgu.meb.gov.tr adresinden 2b77-d28b-3c5d-8e32-eeaa kodu ile teyit edilebilir.

EK 3: Beden Eğitimi ve Spor Tutum Ölçeği

Aşağıdaki ölçek 24 maddeden oluşmaktadır. Ölçeğin Cronbach Alpha güvenirlik katsayısı 0,93; korelasyon katsayısı da 0,83 olarak hesaplanmıştır (Demirhan ve Altay, 2001). Ölçeğin puanlanması; tamamen katılıyorum=5, katılıyorum=4, kararsızım=3, katılmıyorum=2, tamamen katılmıyorum=1 şeklindedir.

Maddeler	**5 Tamamen Katılıyorum**	**4 Katılıyorum**	**3 Kararsızım**	**2 Katılmıyorum**	**1 Tamamen Katılmıyorum**
1. Beden Eğitimi ve Spor derslerinde hep korku hissine kapılırım.	+				-
2. Beden Eğitimi ve Spor etkinliklerinde çok sıkılırım.	+				-
3. Beden Eğitimi ve Spor Etkinliklerine katılmaktan daima çekinirim.	+				-
4. Beden Eğitimi ve Spor dersinde başarılı olmak için çaba sarf etmem.	+				-
5. Beden Eğitimi ve Spor dersine diğer derslerde olduğu gibi zorunlu olduğu için katılırım.	+				-
6. Beden Eğitimi ve Sporla ilgili konuşmak çok zevklidir.	+				-
7. Beden Eğitimi ve Spordan çok zevk aldığım için dersleri özlemle beklerim.	+				-
8. Beden Eğitimi dersinde ön plana çıkmaktan sakınırım.	+				-
9. Beden Eğitimi dersinde işbirliği duygularım gelişir.	+				-
10. Beden Eğitimi ve Spor dersi sağlıklı ve temiz olmayı öğretir.	+				-
11. Gelecekteki öğrencilik yaşantımda Beden Eğitimi ve Spor dersi almak istemem.	+				-
12. Beden Eğitimi ve Spor etkinliklerinin insanın sağlıklı gelişmesine katkı sağladığına inanırım.	+				-
13. Okul ders programlarına Beden Eğitimi ve Spor dersi koymak gerekli değildir.	+				-
14. Beden Eğitimi ve Spor uğraşımın gelecek yaşamımda önemli yarar sağlayacağına inanırım.	+				-
15. Okul ders programlarının her yılında Beden Eğitimi ve Spor dersi olmalıdır.	+				-
16. Beden Eğitimi ve Spor etkinliklerine katılmak beni dinlendirir.	+				-
17. Beden Eğitimi ve Sporla ilgili etkinliklerinin dürüstlük ve demokratik yaşam davranışları kazandırdığına inanırım.	+				-
18. Egzersiz ve Spor yaparak serbest zamanların daha iyi değerlendirildiğine inanırım.	+				-
19. Beden Eğitimi ve Spor etkinlikleriyle uğraşmanın zaman kaybı olduğuna inanırım.	+				-
20. Serbest zamanlarımda egzersiz ve spor yapmak içimden gelmez.	+				-
21. Beden Eğitimi ve Spor etkinliklerine önemli bir zaman ayırırım.	+				-
22. Beden Eğitimi ve Sporla ilgili hiçbir şeye ilgi duymam.	+				-
23. Beden Eğitimi ve Spor etkinlikleri her zaman ilgimi çeker.	+				-
24. Beden Eğitimi ve Spor etkinliklerine katılmayı başkalarına önermem.	+				-

Sevgili öğrenciler, aşağıda yer alan bilgi formunu doldurunuz ve Beden Eğitimi Spor Tutum Ölçeğini dikkatlice okuyarak, size en uygun olan seçeneği işaretleyiniz.

1. **Kişisel Bilgi Formu**

A) Yaş:

B) Cinsiyet:

C) Voleybol geçmişi:

EK 4: Parmak Pas Gözlem Formu

PARMAK PAS GÖZLEM FORMU

ADI SOYADI: **TARİH:** **GÖZLEMCİ:**

İSİMLER / KRİTERLER																				
1.Vücudu topun geldiği yöne doğru çevirme																				
2. Topun altına dengeli olarak yerleşmek																				
3.Ayakları omuz genişliğinde açarak dizleri hafif bükme																				
4.Topu alın hizasında karşılama																				
5. Parmakların yumuşak bir şekilde topu kavraması																				
6.Vuruştan sonra eller ve kolların ileriye uzanması																				
7.Vuruştan sonra öne yukarıya yükselme																				
8.Topu hedefe atma																				
TOPLAM																				

5- Çok iyi	33-40	Çok iyi
4- İyi	25-32	İyi
3- Orta	17-24	Orta
2- Kötü	9-16	Kötü
1- Başarısız	1-8	Başarısız

EK 5: Manşet Pas Gözlem Formu

MANŞET PAS GÖZLEM FORMU

ADI SOYADI: **TARİH:** **GÖZLEMCİ:**

İSİMLER / KRİTERLER																				
1.Vücudu topun geldiği yöne doğru çevirme																				
2. Ayakları açarak iyi bir pozisyonda bekleme																				
3.Dizleri bükerek gövdeyi dikleştirme																				
4.Elleri kenetleyerek, kolları dirseklerden gerginleştirme																				
5.Topa bilek ile dirsek arası vurma																				
6.Vuruştan sonra yukarıya doğru yükselme																				
7. Kolları göğüs hizasına kadar kaldırma																				
8.Topu hedefe atma																				
TOPLAM																				

5- Çok iyi	33-40	Çok iyi
4- İyi	25-32	İyi
3- Orta	17-24	Orta
2- Kötü	9-16	Kötü
1- Başarısız	1-8	Başarısız

EK 6: Tenis Servis Gözlem Formu

TENİS SERVİS GÖZLEM FORMU

ADI SOYADI: **TARİH:** **GÖZLEMCİ**:

İSİMLER / KRİTERLER																			
1.Yüzü fileye dönük çevirme																			
2. Topa vuruş yapacak olan elin ters ayağını bir adım öne alma																			
3.Vuruş kolunun ters eli ile topu uygun yüksekliğe atma																			
4.Vuruş kolunu dirsekten bükerek geriye çekme																			
5.Topa gergin kolla en yüksek noktada vurma																			
6.Sabit bir bilekle topun tam ortasına vuruş yapma																			
7.Vücut ağırlığını öndeki bacağa aktarma																			
8.Vuruş kolunun öne doğru hareketi																			
9. Topu hedefe atma																			
TOPLAM																			

5- Çok iyi	37–45 Çok iyi
4- İyi	28–36 İyi
3- Orta	19–27 Orta
2- Kötü	10–18 Kötü
1- Başarısız	1–9 Başarısız

EK 7: Voleybol Bilişsel Alan Testi

Sevgili öğrenciler; aşağıdaki soruları dikkatlice okuyup cevaplayınız. Vereceğiniz yanıtlar, kimseyle paylaşılmayacak ve yanlışlar doğruları götürmeyecektir. Teşekkür ederiz.

1- Voleybol takımı oyun alanında kaç kişi ile mücadele eder?
   a) 5
   b) 6
   c) 7
   d) 8

2- Aşağıdakilerden hangisinde Voleybol saha ölçüleri doğru verilmiştir?
   a) 20m – 10m
   b) 15m – 30m
   c) 9m – 18m
   d) 11m – 22m

3- Voleybol oyuncularının aşağıdakilerden hangisini takmasına izin verilir?
   a) Kulaklık
   b) Kolye
   c) Dizlik
   d) Atkı

4- Bir voleybol takımı yedekler sırasında en fazla kaç oyuncu bulundurabilir ?
   a) 5
   b) 9
   c) 8
   d) 6

5- Voleybol maçı toplam kaç set üzerinden oynanır ?
   a) 5
   b) 4
   c) 6
   d) 7

6- Voleybol oyununda 5. set hariç diğer setler kaç sayıya ulaşıldığında sona erer ?
   a) 21
   b) 22
   c) 23
   d) 25

7- 5. set (tiebreak seti) hangi sayıya ulaşıldığında sona erer?
   a) 12
   b) 15
   c) 16
   d) 20

8- Voleybol oyununda bir takımın topa kaç kez vurma hakkı vardır ?
   a) 3
   b) 4
   c) 5
   d) 2

9- Aşağıdakilerden hangisinde voleybol filesinin yerden yüksekliği bayan ve erkekler için doğru verilmiştir?
   a) Bayan 2,24m – Erkek 2,43m
   b) Bayan 2,34m – Erkek 2,53m
   c) Bayan 2,44m – Erkek 2,55m
   d) Bayan 2,00m – Erkek 2,40m

10- Voleybol oyununda bir sette en fazla kaç oyuncu değiştirilebilir?
   a) 5
   b) 6
   c) 7
   d) 8

11- Aşağıdakilerden hangisinde voleybolda kullanılan pas çeşitleri doğru verilmiştir?
a) Parmak pas – baş üstü pas
b) Manşet pas – göğüs pas
c) Parmak pas – manşet pas
d) Çengel pas – manşet pas

12- Gönderildiği yere göre parmak pas türleri aşağıdakilerden hangisidir?
a) Yüksek pas – alçak pas
b) Yüksek pas – yatık pas – kısa pas
c) Alçak pas – çok yüksek pas – yerden pas
d) Yerden pas – havadan pas

13- Parmak pas uygularken topla temas etmesi gereken elimizin neresidir?
a) Parmaklar ve avuç içi
b) Avuç içi
c) El ayası
d) Yalnızca parmaklar

14- Parmak pas yaparken ellerin pozisyonu nasıldır ?
a) Eller göğüs hizasında
b) Eller bel hizasında
c) Eller alın hizasında
d) Hiçbiri

15- Parmak pas yaparken ellerin topla buluşma anı için aşağıdakilerden hangisi doğrudur?
a) Baş ve işaret parmakları birleştiğinde bir üçgen oluşturacak şekilde birbirine yakın
b) Baş ve yüzük parmakları birleştiğinde bir kare oluşturacak şekilde
c) Baş ve orta parmaklar birbirine yakın
d) Hepsi

16- Parmak pas yaparken ayakların pozisyonu nasıldır ?
a) Ayaklar omuz genişliğinde açık bir ayak diğerinden biraz önde
b) Ayaklar olabildiğince açık ve yan yana
c) Ayaklar kapalı ve yan yana
d) Ayakların biri iyice önde diğer arkada

17- Parmak pas yaparken topun avuç içlerine oturması hataya sebep olabilir?
a) File hatası
b) Blok hatası
c) Faul veya top taşıma
d) Smaç hatası

18- Parmak pas yaparken iki el aynı anda topa temas etmezse aşağıdakilerden hangi hata meydana gelir?
a) Çift vuruş
b) Dört vuruş
c) Yardımlı vuruş
d) Hiçbiri

19- Parmak pası kullanarak takım arkadaşlarının hücum yapmasını sağlayan aşağıdakilerden hangisidir?
a) Smaçör
b) Pasör
c) Libero
d) Hepsi

20- Topla buluşma anına göre parmak pas çeşitleri aşağıdakilerden hangisinde doğru verilmiştir?
a) Alçak ve yüksek pas
b) Sıçrayarak ve sürünerek pas
c) Alçak ve yerde pas
d) Yüksek ve oturarak pas

21- Manşet pas aşağıdakilerden hangisi için kullanılır?
a) Servis karşılama
b) Smaç
c) Hücum
d) Blok

22- Manşet pas yaparken kolların pozisyonu nasıl olmalıdır?
a) Kollar birbirine yakın, dirsekler bükülmeden vuruş yapılmalı
b) Kollar açık ve ellerin üstüyle vuruş yapılmalı
c) Kollar birbirine yakın ve dirsekler bükülerek vuruş yapılmalı
d) Hiçbiri

23- Manşet pas yaparken en önemli nokta aşağıdakilerden hangisidir?
a) Topu önümüze almalıyız
b) Topa yandan vurmalıyız
c) Topa vururken yan dönmeliyiz
d) Topa vururken sıçramalıyız

24- Takım savunması ve servis karşılama görevleri için sahada bulunan ve yalnızca arka bölgede oynayabilen oyuncu aşağıdakilerden hangisidir?
a) Smaçör
b) Pasör
c) Yedek oyuncu
d) Libero

25- Manşet pas uygularken ellerin pozisyonu nasıldır?
a) Eller biri diğerinin avuç içine yerleştirilerek ve başparmaklar yan yana gelecek şekilde
b) Eller parmaklar birbirlerinin arasına geçirilmiş şekilde
c) Eller kenetlenmiş şekilde
d) Bir el diğerini bilekten kavramış şekilde

26- Manşet pas yaparken topun istenilen yere gönderilmesi için en önemli faktör aşağıdakilerden hangisidir?
a) Topun altına girmek
b) Topun altına girmek ve dirseklerin asla bükülmemesi
c) Ayakta durmak, topu karşılamak
d) Hiçbiri

27- Voleybolda hücum vuruşları nasıl karşılanır?
a) Smaç ile
b) Parmak pas ile
c) Manşet pas ile
d) Servis ile

28- Manşet pas uygularken topa kollarla aynı anda vurulmaması aşağıdakilerden hangisine sebep olur?
a) Topun kafaya çarpmasına
b) Topa vurulamamasına
c) Topun ıskalanmasına
d) Topun farklı yönlere sekmesine

29- Manşet pas yaparken vücut pozisyonu nasıldır?
a) Kollar dirseklerden bükülmemeli, ayaklar omuz genişliğinde açık, bir ayak biraz önde, dizler bükülü ve vücut ağırlığı ayak parmak uçlarında
b) Kollar açık, ayaklar yan yana ve kapalı
c) Kollar dirseklerden bükülmeden, ayaklar kapalı, vücut dik durumda
d) Hiçbiri

30- Manşet pası öğrenirken aşağıdakilerden hangisi sıkça tekrarlanır?
a) Duvardaki hedeflere manşet çalışması
b) Karşılıklı smaç – müdafa çalışması
c) Servis çalışması
d) Parmak pas çalışması

31- Voleybolda oyunu başlatan hareket aşağıdakilerden hangisidir?
a) Hakemin düdüğü
b) Servis
c) Smaç
d) Manşet pas

32- Voleybolda servis çeşitleri aşağıdakilerden hangisidir?
a) Alttan servis, japon servis
b) Yüksek ve alçak servis
c) Alttan servis, üstten servis
d) Smaç servis

33- Voleybol oyununda servis sırası kaç numaralı pozisyonda gelir?
a) 2 numaralı (bölge) pozisyon
b) 3 numaralı (bölge) pozisyon
c) 5 numaralı (bölge) pozisyon
d) 1numaralı (bölge) pozisyon

34- Servis vuruşu hakemin düdüğünden sonra kaç saniye içerisinde yapılmalıdır?
a) 10 sn
b) 8 sn
c) 9 sn
d) 3 sn

35- Servis atarken top havaya atıldığında vuruş yapılmazsa aşağıdakilerden hangisi uygulanır?
a) Top yere düştükten sonra tekrar atılır
b) Hakem düdüğünü çalar ve servis hakkını rakip takıma verir
c) Hakem el işareti ile tekrar ettirir
d) Hiçbiri

36- Servis atarken aşağıdakilerden hangisine dikkat edilmelidir?
a) Düdükten sonra 8 sn içinde ve dip çizgiye basmadan atılmasına
b) Düdüğü beklemeden ve dip çizgiye basmadan atılmasına
c) Düdükten sonra ayakla atılmasına
d) Düdükten sonra ve 5 sn içinde atılmasına

37- Sıçrayarak kullanılan servis aşağıdakilerden hangisidir?
a) Rus servis
b) Alttan servis
c) Tenis servis
d) Smaç servis

38- Servis atışında topun fileye temas ederek karşıya geçmesi sonucunda nasıl bir uygulama olur?
a) Oyun devam eder, hata yoktur
b) Hata olmuştur, servis tekrar edilir
c) Hata olduğundan servis rakip takıma geçer
d) Servis atacak takım 1 tur döner ve tekrar servis atılır

EK 8: Ders Planları

EK 9a: Etkileşimli Video Öğretim Yöntemi Ders Planı Örneği

Ders: Beden Eğitimi ve Spor
Sınıf: 6/B
Ünite: Voleybol
Süre: 40 dakika
Konu: '**Mini Voleybol Oyun Kurallarını Öğreniyorum'**
Voleybol oyununun tanımı yapılır. Voleybol sahası ölçüleri, bir takımdaki as oyuncu ve yedek oyuncu sayısı, oyuncu değiştirme hakkını, maçı yöneten hakem sayısını, oyun süresi ile devre arası, vb. kurallar anlatılır. Soru-cevap yöntemiyle geri bildirim alınmaya çalışılır.
Öğrenci Kazanımları:
BE.6.1.2.3. Sporlara hazırlayıcı oyun ve etkinlikler için kural ve yönergeler oluşturulmasına katkı sağlar.
Oyun ve etkinliklerde sorumluluk değeri üzerinde durulur.
Anahtar Kavramlar: Mini voleybol, hakem, oyuncu sayısı, saha ölçüleri, oyuncu değiştirme.
Materyaller: Voleybol topu, forma, düdük, kağıt, kalem, bilgisayar, projeksiyon
Öğrenme-Öğretme Yöntem ve Teknikleri: Etkileşimli Video ile Öğrenme, soru-cevap, problem çözme, işbirlikli öğrenme, düşünme kabiliyeti, yönlendirilmiş buluş.

- Sınıf ile sunum alanında öğretim düzeni alınır.
- Mini voleybola özgü kurallar https://www.youtube.com/watch?v=Ct04o2RIOBE adresinden etkileşimli olarak öğrencilere aktarılır.
- Mini voleybola özgü genel bilgiler http://www.tvf.org.tr/wp-content/uploads/2018/04/Mini-Midi_Voleybol.pdf adresinden öğrencilere aktarılır.
- Mini voleybola özgü görseller www.google.comdan öğrencilere aktarılır.
- Öğrencilere video sunumu esnasında sorular yöneltilir, geri bildirimde bulunulur.
- Etkileşimli Video sunumu bitiminde sahada uygulama evresine geçilir.

Isınma ve Rahatlama Çalışmaları: Kondisyonerler tarafından yapılır.

- Koşular ve diriller yapılır.
- Streching hareketleri yapılır.
- Top ile eşli çalışmalar yapılır.
- Top baş üstü pas şeklinde eşe atılır.
- Top yere vurularak eşe gönderilir.
- Top sağ ve sol ele alınarak baş üstünden eşe atılır.
- Top sıçrayıp yere vurularak eşe atılır.
- Gruplar kendi içerisinde topa alışma çalışmaları yaparlar.

Esas Devre:

- Öğrenciler kendi aralarında (yazı-tura) yaparlar.
- Mini voleybol maçına hazırlık için öğrenciler yönlendirilir.
- Öğrenciler videoda öğrendikleri kuralları ve gerekli teorik bilgiyi özümseyerek maça başlar.

Değerlendirme:

Mini voleybol maçı sonunda öğrencilere çeşitli sorular yönlendirilir.

- Ders sürecinde benimseyip, zorlandıkları bölümler sorulur.
- Mini voleybola özgü kuralları oyun içerisinde kavradıkları düşünülerek (oyuncu sayısı, teknik molalar, oyuncu değişimi, set sayısı vb.) gibi sorular sorulur.

Mini Voleybol Kuralları

- Saha ölçüleri 6x6 m'dir. File yüksekliği 2,15 m'dir.
- Müsabakalar 267 gr. ağırlığındaki mini voleybol topuyla oynanacaktır.
- 10 dakikalık bir müsabakada takımlar en az 4 kişiden, en fazla 6 kişiden oluşur.
- 4 kişi oynar diğerleri yedek olur. Yedekler, takım her döndüğünde sırayla oyuna girerler.
- Takımlar isterlerse, her 10 dakikalık müsabakada, takım kadrolarında değişiklik yapabilirler. Takımın genel listesinde olmayan oyuncu, müsabaka listesine yazılmaz.
- Müsabakalar 10 dakikadır. Başhakemin bitiş düdüğüyle beraber en fazla sayı alan takım galip ilan edilir. Bitiş düdüğü çaldığı anda oynanmakta olan sayı dikkate alınmaz. Sayılarda eşitlik olduğu zaman, hakemin tekrar kararıyla beraber ekstra 1 sayılık oyun oynanır. Sayıyı alan takım galip ilan edilir.
- Takımda iki ön oyuncu, iki arka oyuncu vardır. İhtisaslaşma (pasör, smaçör, pasör kaçma, oyun içinde yer değiştirme) yoktur.
- Bir takım en az iki vuruş yapmalıdır. Tek vuruş hatadır. Blok vuruş sayılmaz. Servise blok yapılamaz.
- Bir oyuncu serviste iken 3 sayı alınırsa her iki takım da bir pozisyon döner.
- Çizgiye basmak hatadır.
- Fileye değmek hata olarak kabul edilir ve rakip takıma sayı verilir. Bunun dışında aşırı faul ile yapılan vuruşlar hariç oyuna müdahale edilmez.
- File seviyesi üzerinden rakip sahaya yapılan vuruşlarda file çekilmesi veya top taşıma yapılmasına izin verilmez.
- Antrenörler oyuna müdahale edemezler. Oyuncuları dönme, servis atma ve değişme gibi kuralları hatırlatmak için uyarabilirler.

EK 9b: Spor Eğitimi Ders Planı Örneği (1. Hafta)

Ders: Beden Eğitimi ve Spor
Sınıf: 6/C
Ünite: Voleybol
Süre: 40 dakika
Konu:'Voleybolda Manşet Pası Öğreniyorum'
Voleybolda manşet pası öğrencilere anlatılarak, etkinliklerle öğrencilere öğretilir. Voleybolda manşet pası atarken vücut pozisyonu, topla buluşmadaki bilek hareketleri ve itişleri, topla temas, pas atarken ayakların pozisyonu ve kuralları öğretilir. Soru cevap yöntemiyle geri bildirim alınmaya çalışılır.
Öğrenci Kazanımları:
BE.6.1.2.2. Sporlara hazırlayıcı oyun ve etkinlikler için kural ve yönergeler oluşturulmasına katkı sağlar.
Oyun ve etkinliklerde sorumluluk değeri üzerinde durulur.
Anahtar Kavramlar: Mini voleybol, parmak pası, paslarda vücut pozisyonu, hakem, oyuncu sayısı, saha ölçüleri, oyun kuralları.
Materyaller: Voleybol topu, forma, düdük, kağıt, kalem, ilkyardım çantası, fotoğraf makinesi.
Öğrenme-Öğretme Yöntem ve Teknikleri: Yaparak yaşayarak öğrenme, rol yapma, soru-cevap, problem çözme, işbirlikli öğrenme, eşli çalışmalar, parmak pas çalışmaları.

- Sınıf, sahada öğretim düzeni alır.
- Voleybolda parmak pas ile ilgili bilgiler ve kazanımlar öğrenciye aktarılır.
- Eşli parmak pas çalışmaları yapılır.
- Mini voleybolda parmak pas kuralları öğrenciye aktarılır.
- Öğrenciler seçtikleri rollerle parmak pasını öğrenerek voleybol maçı yaparlar.
- Voleybola özgü eğitsel oyunlar oynatılır.

OYUNCU ROLÜ VE TAKIM İŞLERİ İLE İLGİLİ GEREKLİ ROLLER
OYUNCU: Teknik ve taktik becerileri öğrenmek için çaba gösterir.
BAŞHAKEM (1): Oyun kurallarını bilir ve maçı yönlendirerek puanlama yapar.
İSTATİSTİKÇİ (MASA HAKEMİ) (1): Performans gerçekleştiğinde sayıyı kaydeder. Sayıları kaydeder; öğretmen, basın mensubu ve başhakeme teslim eder.
ANTRENÖR (2): Kendi takımına liderlik yapar. Takımı yönlendirir, düzenlemeler yapar. Bunları öğretmene bildirir.
TAKIM KAPTANI (2): Sahada yetkililerle iletişim gerektiren durumlarda takımı temsil eder ve oyun sırasında liderlik yapar. Takım arkadaşlarına yardımcı olup onları cesaretlendirir.
BASIN/GAZETECİ (3): Fotoğraf ve film çekilmesini sağlar. Kayıtları ve istatistikleri yayınlamak için toplar. Yarışma raporlarını yazar. Pano hazırlar.
KONDİSYONER (2): Genel ısınma esnasında sorumluluk alarak ısınmayı yaptırır.
MALZEMECİ (1): Takım malzemelerini ve formaları toplar ve dağıtır.
TOP TOPLAYICI (1): Oyun esnasında topları toplar.

İLKYARDIM UZMANI (1): Oyun esnasında yaralanma ve sakatlanma durumlarına müdahale eder; öğretmene bildirir.
MAÇ SPİKERİ (1): Yarışma öncesi oyuncuları tanıtır. Yarışma boyunca oyunu anlatır.

- Spiker takım sporcularını tanıtır ve anons eder.
- Malzemeci formaları dağıtır.

Isınma ve Rahatlama Çalışmaları: Kondisyonerler tarafından yapılır.

- Koşular ve diriller yapılır.
- Streching hareketleri yapılır.
- Top ile eşli parmak pası çalışmaları yapılır.
- Top, baş üstü pas şeklinde eşe atılır.
- Top yere vurularak eşe gönderilir.
- Top sağ ve sol ele alınarak baş üstünden eşe atılır.
- Top sıçrayıp yere vurularak eşe atılır.
- Filede parmak pas çalışmaları yapılır.
- Gruplar kendi içerisinde topa alışma çalışmaları yaparlar.

Esas Devre:

- Hakem kaptanları yanına çağırarak (yazı-tura) yaptırır.
- Takım kaptanları takımını toplayarak mini voleybol maçına hazırlık için yönlendirir.
- Rolleri verilen öğrenciler görevlerini takip ederek maça başlar.
- Öğrendikleri parmak pas tekniğini uygulayarak maça devam ederler.
- Maç sonrasında parmak pasını geliştirecek eğitsel oyunlar oynatılır.

Değerlendirme:
Mini voleybol maçı sonunda öğrencilere çeşitli sorular yönlendirilir.

- Voleybolda parmak pası atılırken ellerin, ayakların pozisyonları sorulur.
- Rollerine özgü (hakem, ilkyardımcı, kaptan, antrenör vb.) sorular yönlendirilir.
- Rollerinde benimseyip, zorlandıkları bölümler sorulur.
- Mini voleybola özgü kuralları, oyun içerisinde kavradıkları düşünülerek (oyuncu sayısı, teknik molalar, oyuncu değişimi, set sayısı vb.) sorular sorulur.

Mini Voleybol Kuralları

- Saha ölçüleri 6x6 m'dir. File yüksekliği 2,15 m'dir.
- Müsabakalar 267 gr. ağırlığındaki mini voleybol topuyla oynanacaktır.
- 10 dakikalık bir müsabakada takımlar en az 4 kişiden, en fazla 6 kişiden oluşur. 4 kişi oynar diğerleri yedek olur. Yedekler, takım her döndüğünde sırayla oyuna girerler.
- Takımlar isterlerse, her 10 dakikalık müsabakada, takım kadrolarında değişiklik yapabilirler. Takımın genel listesinde olmayan oyuncu, müsabaka listesine yazılmaz.

- Müsabakalar 10 dakikadır. Başhakemin bitiş düdüğüyle beraber en fazla sayı alan takım galip ilan edilir. Bitiş düdüğü çaldığı anda oynanmakta olan sayı dikkate alınmaz. Sayılarda eşitlik olduğu zaman hakemin tekrar kararıyla beraber ekstra 1 sayılık oyun oynanır. Sayıyı alan takım galip ilan edilir.
- Takımda iki ön oyuncu, iki arka oyuncu vardır. İhtisaslaşma (pasör, smaçör, pasör kaçma, oyun içinde yer değiştirme) yoktur.
- Bir takım en az iki vuruş yapmalıdır. Tek vuruş hatadır. Blok vuruş sayılmaz. Servise blok yapılamaz.
- Bir oyuncu serviste iken 3 sayı alınırsa her iki takım da bir pozisyon döner.
- Çizgiye basmak hatadır.
- Fileye değmek hata olarak kabul edilir ve rakip takıma sayı verilir. Bunun dışında, aşırı faul ile yapılan vuruşlar hariç oyuna müdahale edilmez.
- File seviyesi üzerinden rakip sahaya yapılan vuruşlarda file çekilmesi veya top taşıma yapılmasına izin verilmez.
- Antrenörler oyuna müdahale edemezler. Oyuncuları dönme, servis atma ve değişme gibi kuralları hatırlatmak için uyarabilirler.

EK 10: Resimler

